Doğan Kardeş

Mart 1965 ★ 125 Kuruş

İKİZLER

BUGÜN SAÇIMI ŞU YENİ AÇILAN BERBERDE KESTİRECEĞİM!
BENİM DE HAYLİ UZAMIŞ!
OLDUKCA KISA OLSUN!
PEKALÂ EVLAT!

ÇOK GÜZEL KESMİŞ DOĞRUSU. BEN DE ORADA KESTİREYİM!
BERBER
SAÇ KESTİRMEK İSTİYORUM!..
ALLAH, ALLAH! BEN BUNUN SAÇINI İKİ DAKİKA ÖNCE KESMİŞTİM!..

KISA OLSUN LÜTFEN!
SAÇLARI BÖYLE ÇABUK UZAYANINA ÖMRÜMDE RASTLAMADIM. ŞİMDİ ÇOK KISA KESECEĞİM!
ORTADA GÜLÜNECEK NE VAR SANKİ?!
BERBER

Doğan Kardeş
ÇOCUK DERGİSİ

Sayı: 552 Mart 1965

•

Kuruluşu: 23 Nisan 1945

Fiatı: 125 kuruş

•

Aylık çocuk dergisi ✶ Sahibi: Kâzım Taşkent ✶ Umumi Neşriyat Müdürü: Vedat Nedim Tör ✶ Bu sayıyı hazırlayan: Onat Kutlar ✶ Yazı İşleri Bürosu: Galata Kuledibi, İlkbelediye Caddesi, Küçükhendek sokağı No. 27, Kat 1 ✶ Mektup adresi: Posta Kutusu: 217 Beyoğlu ✶ Yazı İşleri için Abone, posta ve banka havaleleri ve her türlü siparişler, Divanyolu Klodfarer Caddesi No. 7 de Doğan Kardeş Yayınevine yapılmalıdır ✶ Yayınevi ile mektuplaşma adresi: P. K. 1146 İstanbul ✶ Yayınevi telefonu: 27 34 54 ✶ Abone şartları: 12 sayı hesabiyle yıllık 10 lira ✶ Yurt dışı iki misli ✶ Adres değişikliği için 50 kuruşluk posta pulu gönderilmelidir ✶ Gelen yazılar, resimler basılsın basılmasın sahibine geri verilmez ✶ Basıldığı yer: Tifdruk Matbaacılık Sanayii A.Ş. Basımevi

Dergimiz «Basın Ahlâk Yasası» na uymayı taahhüt etmiştir.

Doğan Kardeş Dergisi ve kitapları
YAPI ve KREDİ BANKASI
nın kültür hizmetlerinden biridir.

Büyük Günümüz

Doğan Kardeş'in büyük günü yaklaşıyor :
Gelecek ayın, yani Nisan'ın 23'ünde, Doğan kardeş 20 yaşını doldurmuş olacak. Memleketimizde bir çocuk dergisinin böyle 20 yıl yayınlanabilmiş olması şimdiye kadar görülmüş, işitilmiş şey değildir.

Doğan Kardeş'in bu kadar uzun ömürlü olabilmesini, bir yandan ona can veren Yapı ve Kredi Bankası'nın büyük yardımına ve şefkatine, bir yandan da kıymet bilir ana - babaların, öğretmenlerin ve çocukların hiç eksilmeyen ve daima tazelenen ilgi ve sevgilerine borçluyuz.

Daima tazelenen ilgi ve sevgi!...
İşte, çocuk dergileri için en önemli nokta budur. Çünkü çocuk dergileri daima yeni okuyucular kazanmak zorundadır. İşte, Doğan Kardeş, eğer 20 yıldır yaşıyabildiyse, bunu daima yeni yeni okuyucular bulmak mutluluğuna borçludur. Buna ne kadar sevinsek azdır.

HAYVAN DOSTU KARDEŞLERE !

Doğan Kardeş'in hayvan dostları sayfasına fotoğraf yollayan kardeşlerden bir isteğimiz var. Lûtfen bundan böyle fotoğrafları ile birlikte bize hangi okulda okuduklarını, hayvanlara yaptıkları bir küçük iyiliği ve başkaca güzel merakları varsa onları 5-6 satırlık bir yazıyla bildirsinler. Hayvan Dostları sayfamızdaki yazıyı da dikkatle okusunlar. Fotoğraflarının neşeli ve iyi kâğıda basılmış olmasına da dikkat etsinler. Hepsine şimdiden teşekkür ederiz.

DOĞAN KARDEŞ'İN BÜYÜK RİCASI :

ANANIZA BABANIZA SORUNUZ

Doğan Kardeş okuyucularından benim büyük bir ricam var:

Biliyorsunuz ki, ben gelecek ay 20 yaşımı dolduracağım. Artık koskoca bir Ağabey oldum sanırsınız ama, ben yine sizin en yakın dostunuzum. 20 yaşını doldurdum diye, hiç de öyle büyüklük taslamak niyetinde değilim! Şimdi sizden büyük, ama çok büyük bir ricam var:

Annenize, babanıza lûtfen sorunuz:

— Sen de küçükken Doğan Kardeş okur muydun? diye

Eğer içlerinde küçükken (Doğan Kardeş) okumuş olanlar varsa, onların adlarını, adreslerini bana acele bildiriniz.

Kuzum bu ricamı yerine getirin, hatırım için, yalvarırım size!

Mehmet Ali & Akşamsefası

DOĞAN KARDEŞ POSTASI

Sevgili Doğan Kardeş

Seni pek çok seven Neşe Kardeş'in 4. sınıfta. Üç senedir her ay karşılaşmamızı heyecanla bekler. O kadar güzel hikâyeler yazıyorsun ki bir okuyuşta bütün dergiyi bitiriyorum. Dergide Şiir yazan kardeşlerimi gördükçe ben de özendim. Sana iki Şiirimi yolluyorum. Şiirlerim güzel mi? Bu işe devam edeyim mi? Hoşça kal.

Neşe Hepbayraktar — İZMİR

Sevgili Neşe Kardeş,

Mektubun bu kadar güzel olduğuna göre elbette yazmaya devam etmelisin. Ama Şiirlerin mektubun kadar güzel değil. «23 Nisan» «Kitaplarım» gibi çok bilinen konuları seçmişsin. Bana başka konularda Şiirler yazarak yolla. Çalıştıkça elbette daha güzel şeyler yazacaksın.

DOĞAN KARDEŞ

Sevgili Doğan Kardeş

Ben, daha önce de yazmış olduğum gibi senin Manisa'da okuyucun Yüksel Perköz'üm. Bugün karnelerimizi aldık. Bütün notlarım dolgun. Çok sevinçliyim. Yalnız bir tek matematik'ten kırığım var. O olmasaydı iftihar listesine geçiyordum. Fakat çok çalışıp imtihanda kurtaracağım. Doğan Kardeş sana bir sorum var: Okulda öğretmenlerim ve arkadaşlarım tarafından çok beğenilen bir Yazı ve Şiirimi sana yolluyorum. Onları Mart sayısında çıkarır mısın? Çıkarırsan çok memnun olacağım. Bakalım beğenecek misin?

Yüksel Perköz — MANİSA

Sevgili Yüksel Kardeş,

«Ay» adlı yazın fena değil. İlerde güzel yazılar yazabileceğini gösteriyor. Ama çok süslü cümleler kurmuşsun. Yani kötü anlamıyla «Edebiyat» yapmışsın. Daha sade, özentisiz, büyükler gibi yazmaya çalışmadan yazmalısın. Bu söylediklerimi gözönünde tutarak yazacağın hikâye ve şiirlerini bekliyeceğim.

DOĞAN KARDEŞ

Sevgili Doğan Kardeş

Senin bizlere verdiğin hazinelere bedel kitaplardan Fen ve Tabiat Ansiklopedisi, 12 Adam, Masal Bahçesi gibi kitapların dış kapakları yırtıldı, kaybolup gitti. Bunlara her zaman büyük bir titizlik gösteririrm. Acaba bunların kaplarını nereden temin ederim.

Ömer Ekinoğlu — İSTANBUL

Sevgili Ömer Ekinoğlu kardeş,

Ciltli kitaplarımızın sayısı kadar renkli cilt gömleği basılmaktadır. Bu bakımdan yırtılan ve kaybolan cilt gömleklerinizi ne yazık ki bulmanıza imkân yok. Şimdilik size tavsiyemiz, bundan böyle, kitaplarınıza bugüne kadar gösterdiğiniz titizlik ve özenin daha fazlasını göstermenizdir. Sevgilerimizle.

DOĞAN KARDEŞ

Sevgili Doğan Kardeşim,

Ben senin İstanbul'dan 3 senelik bir okuyucunum. Seni benim kadar seviyorum ve daima seveceğim. İsraile gitmem dolayısiyle sana 4'üncü sene abone olamadım. Bu sefer Şişli Abidei Hürriyet Cad. Demiralay apartmanında oturan Kuze-

nim Leylâ Zavarro'ya bir mektup yazarak sana yine abone etmesini rica ettim ve 5/2/1965 tarihinde oturduğum semtin postahanesinden aldığım bir kart ile postaneye gittim. Bir de baktım karşıma sen çıktın sevgili Doğan Kardeşim. O anda deliye döndüm. O kadar sevindim ki tasavvur edemezsin. Seni aldım, öptüm, okşadım, bağrıma bastım. Eve gelince ağabeyim seni görüp benden fazla sevindi. Çünkü o da seni epey zaman okudu. Beraberce yine okumaya başladık. Sevgili Doğan Kardeşim seni her ay bekliyorum, başta sana sonra beni sana abone eden Kuzenim Leylâya Bütün kalbimle teşekkür ederim. İnşallah beni, sana devamlı abone ettirecekler. Seni sabırsızlıkla her ay bekliyorum. Buradaki arkadaşlarıma seni okuyup tercüme ediyorum. Bazı komik hikâyelerini anlatınca kahkahalarla gülüyorlar. Doğan Kardeşim teneffüslerde seni hep arkadaşlarıma okuyorum. Derslerde dahi seni ders kitabının altına Maskot gibi saklıyorum. Mektubuma çıkacak sayıda cevap beklerim. Doğan Kardeş okuyucularına candan selâmlar, senin de gözlerinden öperim.

Sara Medina — İSRAİL

Sevgili Sara Medina kardeş,

Mektubuna bayıldım doğrusu. Ben de, yabancı ülkelerde oturan kardeşlerin evine yakın bir dost gibi gidip onların sevincini görünce çok gurur duyuyorum. Adresini istediğin gibi, öbür okuyucularım için buraya yazıyorum. Teşekkür eder gözlerinden öperim.

DOĞAN KARDEŞ

Sara Medina kardeşin adresi :
MIGDAL AŞKELON ATIKOT GIMAL
BLOK No. 329/13
SARA MEDINA
AŞKELON — İSRAİL

Mehmet Ali & Akşamsefası

Sevgili Doğan Kardeş,

Ben Tekirdağ Namık Kemal Lisesi II/A sınıfı öğrencisiyim. Küçükten beri şiir ve hikâye yazıyorum. Yarışmalarınıza katılmak istiyorum. Ben aynı zamanda hayvanları da çok seviyorum. Biz iki kardeşiz ve ikimiz de Doğan Kardeş'i severek okuyoruz. Çorlu'da otururken Doğan Kardeş'i bayiden alıyorduk. Tekirdağ'a gelince bayiden Doğan Kardeş almaya gittim. Ama burada bayilere gelmiyormuş. O zaman babam bizi hemen sana üye yaptı. İlk ay Doğan Kardeş gelmedi. İkinci ay ise ilki de dahil olmak üzere iki tane geldi. Tabiî ki çok sevindik. Biz Doğan Kardeş'i 1960 yılı Ocak ayında almaya başladık.

Ben okumayı da çok severim. Kitaplığımın bir köşesini de «Doğan Kardeş Yayınları» için ayırdım. Kurtları Yıldıran Kış, Dünyanın Dört Bucağından Dostlar, Gözlüklü Kedi, Tabiat Ana Anlatıyor, keşifler ve İcatlar Ansiklopedisi, Fen ve Tabiat Ansiklopedisi, Dede Korkut Masalları, Sıcak Ülkeler Doktoru ve bunlara benzer birçok kitaplarınızı zevkle okudum ve çok beğendim. Aşağıda size iki şiirimi gönderiyorum. Bu mektubumu «Doğan Kardeş Postası» nda, şiirlerimi de Derginizde yayınlarsanız memnun olurum. Kucak dolusu selâmlar.

Sevgi Özvardar — TEKİRDAĞ

Sevgili Sevgi Kardeş

Mektubunu çok beğendim. Türkiye'nin her tarafında senin gibi sessiz tanıtıcılarım olsa ne kadar güzel olur. Doğan Kardeş bütün bayilerde bulunmuyor. Ama abone olmak o kadar kolay ki. Her ay senin kapının altından girdiğim zaman ikimiz de çok seviniyoruz değil mi? İlk ayki yanlışlığa üzüldüm. İnşallah bundan böyle seni muntazaman ay başlarında ziyaret edeceğim.

DOĞAN KARDEŞ

Dünyanın Dört Bucağından

Doğum Günleri

Elbette herkesin bir doğum günü vardır. Bu her yıldönümünde eğlence ve şenlikle kutlanır. Pek çok ülkelerde doğum günü kutlanana, hediyeler verilir, bazen de, eğlenceli, küçük toplantılar düzenlenir. Bazı ülkelerde ise, atalardan kalma bazı özel doğum günü törenleri yapılır.

İspanya'da hiç kimsenin yaşlanmadığı söylenir. Zira onlar yaş günlerini kutlamazlar. Dinsel şenlik veya «ad günü» dedikleri günler bunların yerini almıştır. Bunlar sayıları hayli kabarık olan azizlerin şerefine kutlanan bayramlardır. Çocuk bunlardan hangisinin adını taşıyorsa o gün onun «isim» günüdür.

Japonya'da kişilerin tek tek doğum günleri kutlanmaz. Buna karşılık aileler yeni yılı kutlarlar. Ailede herkesin, yeni yılın ilk günü bir yaş daha aldığına inanılır.

Almanlar genel olarak çikolatayı çok sevdiklerinden, Almanların doğum günü pastaları da bol çikolatalıdır. Eğer bir toplantı yapılmışsa mutlaka sıcak kakao da ikram edilir. Gelenekleri gereğince pasta kocaman bir tahta halka içine konur. Halkanın üstünde mum konulacak delikler vardır. Birçok evlerde böyle bir halka bulunur. Her kullanılışında bunlara gerektiği kadar mum dikilir.

İsviçre çocuklarının doğum günlerinin tek özelliği yapılan eğlenceye eş dostun çağrılmamasıdır. İsviçre'de doğum günü aile için özel bir gündür.

Çinde çocuklar doğum günlerinde ana babalarına ve büyüklerine saygı ve sevgilerini gösterirler. Büyükleri de onlara para hediye ederler. Çocukların arkadaşları ve akrabaları öğle yemeğine davet edilir. Yemekte mutlaka şehriye bulunur. Buna da sebep şehriyenin çocuğa uzun bir ömür vereceğine inanmalarıdır.

Avustralya'da deniz kıyısında oturanlar yüzme eğlenceleriyle doğum günlerini kutlarlar.

Finlandiya'da anne geceleyin çocuğun odasında çiçeklerle süslü güzel bir masa

donatır. Ortaya pastayı, etrafına hediyeleri koyar. Sabahleyin aile çocuğun odasında toplanır ve bir şarkıyla onu uyandırırlar. Ama doğum günü şarkıları yoktur. İstedikleri havayı söylerler. Doğum günü kutlanan çocuğun kahvaltısı da yatağına getirilir ve bazen kendisine bir çiçek çelengi hediye edilir.

Hollanda'da çocuklar gittikleri doğum günü eğlencelerine hem hediye götürürler, hem de hediyeler alırlar. Bazen misafirlerin hediyeleri iplere dizilip çeşitli yerlere asılır. Misafirlerin gözleri bağlanır ve hediye avına çıkarlar. Bu eğlencelerde «Yağ satarım bal satarım» ve diğer oyunlar oynanır. Pasta gelince bütün çocuklar «Arkadaşımız çok yaşasın» sözleriyle başlıyan bir şarkı söylerler.

Mehmet Ali & Akşamsefası

R

L

S

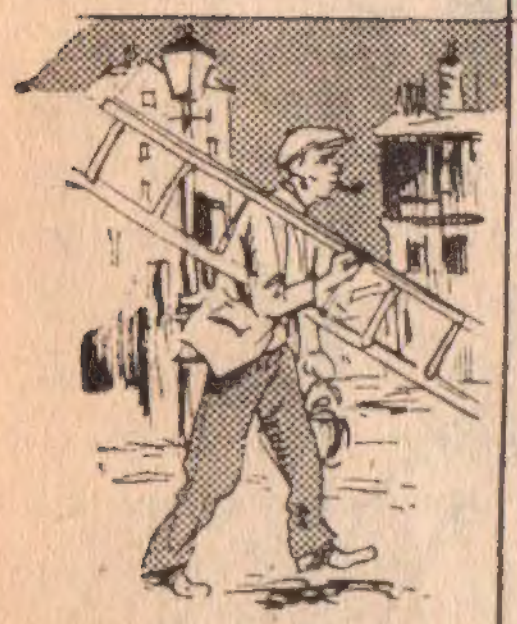

1850
1894

Robert Louis Stevenson

İskoçyalı bir çocuk hayallerini gerçekleştirmek için bütün güçlükleri nasıl yendi?

Robert Louis Stevenson'un hayatı, acı gerçekler diye adlandırılan yaşantıların sanıldığı kadar yenilmesi imkânsız şeyler olmadığını, insanın günün birinde kurduğu tatlı hayallere kavuşabileceğini ispatlamaktadır.

Küçüklüğündenberi zayıf vücudu ölüm adlı kara korsanın saldırılarına uğramış, her defasında canını dişine takıp karşı koymuştu.

Stevenson küçüklüğündenberi hep hareketli bir kimse olmayı kuruyor ve böyle bir hayatın özlemini çekiyordu ama hasta yatağından kurtulacağa pek benzemiyordu. Ne var ki, büyük çabalardan sonra, kılıcının değil de kaleminin gücüyle başarıya ulaştı. Yeryüzündeki yedi denizde dolaştı ve sonunda gerçek bir define adası buldu.

ÇOCUKLUĞU

Sert İskoçya kışlarında, durmadan öksüren çocuk hasta yatağında çok uzaklarda hayalinde canlandırdığı bir takım adaların resmini yapmaya ve bunlara uyacak kahramanlıklar dolu hikâyeler karalamaya bayılırdı. Louis ailenin tek çocuğuydu. Günlerinin çoğunu kurşun askerlerini yatak örtüsü üzerinde yürütmekle geçiyordu.

1850 de Edinburgh'da doğdu. En büyük eğlencesi doğduğu bu büyük evin penceresinde durup uzaktan arkadaş olduğu sokak fenercisini seyretmekti. Kışları Louis rüzgârın soğuk nefesini saçlarında hissederek eline fenerini alıp üst kattaki yatak odasının yolunu tutardı. Yazları durum biraz değişirdi. Yalnız gündüzün uyurdu.

Hayatının bu günleri daha sonra «Her çocuğun Şiir bahçesi» adlı kitapta yankılanır. Burada çocuklar kendilerine ölümsüz bir arkadaş bulmaktadırlar.

Evde ananın babanın tek düşüncesi Louis'nin sağlığıydı. Aile oldukça hali vakti yerindeydi ama ne yazık ki, para çocuğun bünyesinin vereme elverişli olmasını önlemeye yeterli bir araç değildi.

GENÇLİĞİ

Louis günden güne büyüyordu. Deniz feneri yapıcısı olan babası İskoçya'nın vahşi kıyılarında teftiş gezilerine çıktığı zaman onu da yanına alıyordu. Yalnız gökle deniz bulunan bu yerlere yaptıkları geziler, Stevenson'un mürekkep hokkasına, ilerde yazacağı hikâyelerindeki dalgalar, fırtınalar, deniz kazalarını doldurdu.

Baba Stevenson oğlunun iyileşip kendisi gibi inşaat mühendisi olacağını umuyordu. Fakat Louis Edinburg'da dolaşıp her sınıftan insanla ilişkiler kurarak onları anlamayı, bir odaya kapa-

nıp ders çalışmaktan çok daha ilginç buluyordu. Bu arada durmadan gençlik heyecanları dolu yazılar yazıyordu.

Edinburgh Üniversitesindeki edebiyat öğretmenleri gencin iyi bir yazar olamıyacağını kesin olarak söylüyorlardı.

Louis'nin ailesi edebiyata, soylu kişilerin uğraştıkları bir eğlence gözüyle bakıyorlardı. Babanın düşüncesi şöyleydi, eğer çocuk mühendisliği sevmiyorsa avukat olması daha uygundu.

Çocuk babasının isteklerine boyun eğdi ve hukuk kitaplarına gömüldü. Yalnız bunlar onun yakasını eski düşman veremin elinden kurtaramadı. Doktor hastalık belirtileri kesinleştiği için onu Riviyera'ya bol güneş, temiz havada dinlenmeye yolladı.

Böylece Louis'nin «Kanlı Jack» dediği hastalıktan kaçma yarışı başladı. Bu yirmi yıl kadar sürdü. Bu arada kaçak 305.000 km. lik yer gezdi.

Nihayet Louis baroya yazıldı ve bir süre de avukatlık yaptı. Bu sırada bir yandan da iyi dergilerde yazıları çıkıyordu. Babasının mutluluğuna diyecek yoktu. Oğlunun başarıları göğsünü kabartıyordu. Ona sermaye olarak epeyce bir para vermişti.

Yalnız, bir süre sonra bu sakin hayat Louis'ye yavan gelmeye başladı ve evinde duramaz oldu.

Tekrar yola çıktı. Bazan yanında bir kılavuzla Avrupa'daki kanallarda dolaştı bazan da eşek sırtında Fransa dağlarına tırmandı. Her bir yolculuk bir kitaba ilham kaynağı oldu.

Paris sokaklarında ve sanatçı çevrelerinde dolaştığı bu devirde hayatının en unutamadığı tatlı günlerini de yaşadı. Bir gün Paris'de açık hava kahvelerinden birinde Amerikalı bir kadına rasladı. Onun peşinden Atlantiği aşıp Kaliforniya'ya gitti. San Fransisko'da evlendiler.

İskoçya'daki anne ve baba gelinlerini görmek istiyorlardı.

ÜÇ KARDEŞ'TEN ÜÇ ŞİİR

TABLODAKİ ARMUTLAR

Bir tabloda görmüştüm,
Sarı sarı armutlar.
Kimisinin sapı yok,
Kimisinin var.
Beyaz bir tabakta
Birbirinin üstüne konulmuşlar.
Sanki dalındaki gibi,
Canlı bu armutlar.

Sevgi ÖZVARDAR

GÖKYÜZÜ

Bulut olsam,
Keşke bulut olsam
Yükselsem havalara.

Şenay SAYDAM

DEĞİRMEN

Kanatların rüzgârda dönüyor, dönüyor,
Uzaklardan köylüler, akın akın geliyor.
Senin dostun değil sakin havalar,
Yapıldığından bu yana, arkadaşın rüzgârlar.

Emel NUGAY

Böylece aile tekrar eski evin şöminesi başında toplandı.

«Define Adası», çocuk edebiyatının en büyük serüven romanlarından biridir. Stevenson burada bütün gücünü ustalığını ortaya koymuştur. Bunların karşılığında da servet ve şöhret yapmaya başladı.

Bu korsan hikâyesinin yanında ikinciliği alan eseri eski İskoçya havasını yansıtan «Kaçırılan Çocuktur.» Onun adını dünyanın dört bucağına duyuran eseri ise bir gece kâbusu sırasında doğmuştur.

Bir gece karısı Louis'nin uykusunda inlediğini, başını oradan oraya attığını görerek uyandırmıştı. Yazar korkunç bir rüya, iyi bir adamın nasıl içindeki kötülüğün etkisinde kaldığını anlatan bir kâbus görüyordu.

Bu rüyadan «Dr. Jekyll ve Mr. Hyde'in Garip Hikâyesi» meydana geldi.

Stevenson romanının ilk müsveddesini üç günde yaptı. İngilizce konuşulan yerlerde kapışıldı. Kitabın böylesine tutunmasına sebep genel bir gerçeğin etkili bir şekilde işlenmiş olmasıydı. Hepimizin içinde hem iyi adamı temsil eden Jekyll, hem de kötünün temsilcisi Hyde vardır. Bunlardan birini seçmekte serbestiz. Bir kimse kötülüğe her mağlûp oluşunda içindeki kötünün kışkırtmaları da fazlalaşır. Sonunda Mr. Hyde saklandığı yerden çıkar.

Stevenson'un yazar olarak gücü artarken sıhhati günden güne çöküyordu. Yalnız hergün devamlı olarak yazmaktan geri durmuyordu. Hattâ doktorun tavsiyesi üzerinde karartılmış bir odada istirahat ederken bile boş durmuyor, kocaman kâğıtlar üzerine aklına gelenleri ka-

Mehmet Ali Akşamsefası

ralıyordu. Böylece çocukluk günlerini yansıtan «Çocuğun Şiir Bahçesi» adlı eser meydana geldi.

GÜNEY PASİFİK YOLCULUĞU

Stevenson, yakasını ölümün pençesinden birçok defalar kurtarmıştı. Bu defa da onu alt etmeyi başardı.

1887'de karısı, annesi ve üvey oğluyla birlikte dönüşü olmayan bir yolculuğa çıktı.

İlk uğrak New - York'tu. Stevenson kışı Adirondack dağlarındaki bir sanatoryumda geçirdi. Bu arada karısı, küçük kafileyi Güney Pasifiğe götürecek bir gemi bulabilmek için San Fransisko'ya gitti.

Stevenson gemiye bindiğinde öylesine zayıf öylesine bitkindi ki, kaptan gizlice deniz ortasında bir cenaze töreni için yapılması gereken bütün hazırlıkları tamamlatmıştı. Demir aldılar, şehir sise bürünmüş gibi yavaş yavaş soluklaşmaya başladı. Artık önlerinde Havai, Tahiti, Saman ve gençlik yıllarında gezip gördüğü binlerce ada uzanıyordu.

Deniz havası, hastayı yelken gibi ayağa kaldırıvermişti. Cesareti üstün bir yeterlik saydığından tehlikelere atılmaya da bayılırdı. Kendi deyişiyle cesaret, «Faziletlerin ilk basamağıydı.»

Fırtınalar, kırılan gemi direkleri ve düşman yerliler bu yolculuğu oldukça renklendirdi. Bu arada sakin sulardan rüzgâr almayan kıyılardan, mercan adalarından da geçtiler. Bütün bunlar, yazarı sağlığında kavuşturdu. Öyle ki, kısa bir sürede tek başına yolculuk edecek kadar kuvvetlendi.

Bir defasında, kendini ıssız bir adadaki cüzzamlılara bakmaya giden rahibelerin gemisinde buldu. Onlarla birlikte karaya çıktı.

Stevenson'un görüşleri «herkese iyilik yapmak, şefkat göstermek» temellerine dayanıyordu. Bu yüzden etrafına sıcaklık, aydınlık yayan bir kaynak gibiydi.

Samoa adasında yerleşti. Kurduğu bu son yuvada beyazlardan ve bunlara çok bağlı esmer tenli yerli hizmetçilerden meydana gelen ailesini her gece bir araya toplar ve şöyle dua ederlerdi «Tanrım, bize cesaret, neşe ve kafa huzuru ihsan et.»

Tanrı dilediklerini verdi. Hem de fazlasıyla. Güney Pasifikteki «benim parlayan, rüzgârlı yuvam» dediği bir dağın tepesindeki evinde gönlünce bir düzen içinde yaşıyordu. Burayı İskoçya'dan getirttiği kitaplar, resimler, gümüş ve maun eşyalarla doldurmuştu. Parlak kişiliği eski günlerde Avrupa'da edindiği dostlarını oraya çekiyordu.

Sıhhati iyice düzelmişti. Rahatça çalışabiliyordu. Adada, misafirleri, dostlarıyla kahkahalar, neşe içinde kıral hayatı yaşıyordu.

Adada herşey çiçekteydi, mutluluğuna diyecek yoktu ama 44 yaşında, ölüm birdenbire onun parlaklığını söndürüverdi. Kendisini çok seven Samoalılar onu elleri üzerinde son istirahat yerine, evinin bulunduğu dağın tepesine götürdüler. Büyük Okyanusa bakan mezarın taşında şu satırlar yazılıdır:

«Geniş yıldızlı gök kubbe altında,
Bir mezar kazın ve bırakın beni yatayım
Mutluluk içinde yaşadım
mutluluk içinde ölüyorum.
İstiyerek mezara giriyorum.

VÜCUDUN SICAK VE SOĞUK İKLİMLERE ALIŞMASI :

İnsanların sıcak iklimlerde ne gibi tepkiler gösterdiğini inceliyen bilginler ve doktorlar, vücudun yüksek ısıya dayanabilmesi için ne kadar su kaybettiğini ölçmüşlerdir.

Ne çok sıcak ne de çok soğuk olmıyan bir ülkeden sıcak kuşağa gidenler önce pek çok terlerler ve terle attıkları tuzu yerine koymak için de tuzlu yemek zorundadırlar. Zamanla daha az terlemeye başlarlar.

İnsanlar aynı şekilde soğuğa da yavaş yavaş alışırlar. Parmaklarınız soğuktan uyuşunca duyma yeteriliği de azalır. Örneğin parmağınızın iki yerine dokunsalar, bunu bir nokta şeklinde algılarsınız. Bilginler bundan faydalanarak, iki metal cetvelle soğuktan etkilenme derecesini ölçerler. Soğuk rüzgârlar altında ilk defa çalışmaya başlayan insanların ellerinin çok üşüdüğünü, yani cetvelin iki ucunu tek olarak algıladıklarını fakat birkaç hafta sonra duyarlıklarının tekrar arttığını ortaya koymuşlardır.

DOĞAN KARDEŞ'İN HEYECANLI HİKÂYESİ

Kirazlı Köşkün Esrarı

Anlatan : **Gülen OLUT**

OTOMOBİL iki yanı meyva bahçeleriyle çevrili bozuk yolda hoplıya, zıplıya ilerliyordu.

Kasabanın eteklerine varmışlardı. Bir ara Oktay,

«Bakın, bakın, geldik» diye sevinçle bağırdı.

Arabadakiler başlarını kiraz ağaçları arasından yükselen bembeyaz köşke çevirdiler. Dantel gibi oymalarla süslü saçakları, incecik, biçimli kulesi İstanbul'un sayfiye yerlerinden birindeki bu köşke esrarlı bir güzellik veriyordu.

Bir yıl önce Ahmet beyin bir dostu köşkü pek övmüştü. Evin sahibi genç bir kızmış. Kirasesi olmadığı için, kalabalık olsun diye köşkü yazlığa veriyormuş. Önceden mektupla anlaşıp evi kiralamışlardı.

Ev sahibi Güzin hanım eşyalarını bahçe içindeki küçük eve taşımıştı. Kalan ufak tefeği de götürmek için toplamıştı. Onlar köşke vardıklarında kedisini kucağına almış dışarı çıkıyordu.

Jâle köpeği Karabaş'ı çok sever onu hiç yanından ayırmazdı. Yazlığa gelirken de annesine babasına yalvarıp yakarıp onun da gelmesini sağlamıştı.

Bayan Güzin'le karşılaşınca köpek Jale'nin elinden kurtulup kedinin üstüne atıldı. Jale hayvanın tasmasını yakaladı ve olanca gücüyle çekmeye başladı ama bir şey yapamadı. Babası işe karışarak ortalığı yatıştırdı.

Genç kız koşa koşa kedisini bahçedeki minik eve götürüp bıraktı ve yazlık kiracılarına evi gezdirmeye başladı.

Anne durmuş kıvrıla kıvrıla aşağı inen oymalı merdiven tırabzonuna hayran hayran bakıyordu.

Genç kız hemen bilgi vermeye başladı:

«Dedem usta bir marangozmuş. Evin bütün oymalarını kendisi yapmış. Babam da bu işten anlardı. Hattâ ölümünden iki ay önce tırabzonu onarmıştı.»

Çocuklar bavullardan çıkan elbiselerini yerleştirdikten sonra, köşkü dolaşmaya başladılar. Kule merdivenlerini tırmanırken ikisi de hikâyelerindeki gibi bir yerde bulunmanın tatlı heyecanı içindeydiler. Yuvarlak pencerelerden manzarayı seyrederken kendilerini şövalyelerin şatolarından birinde sanıyorlardı. Jale'nin aklına okuduğu bir masal gelmişti.

«Bu pencereden başımı dışarı çıkarıp saçlarımı yere değdireceğim» dedi.

«Gerçekle masalı birbirine karıştırma» dedi Oktay. «O Rapunzel masalıyla ilgili birşey. Ama belki de burada gizli geçitler, defineler ya da esrarlı bir şeyler vardır.»

«Belki de bir hayaletle karşılaşırız!» dedi. Çocuğun gözüne ilerdeki dere ilişmişti.

«A!» dedi. «Gidip şunu yakından göreyim.»

İki kardeş çıkıp kırlarda güle söyliye dolaştılar.

Akşam yemekte Oktay derenin üstüne küçük bir set kurarak, nasıl yüzme havuzu yapacağını uzun uzun anlattı. Baba, Jale'ye kardeşine yardım edip etmiyeceğini sorunca çocuk hemen,

«O, hayaletleri kovalıyacak» diye atıldı.

Ertesi sabah Oktay'la Jale, bayan Güzin'e çay içmeye gittiler. Daha ilk günden genç kızı çok sevmişlerdi. Bayan Güzin minik evini pek güzel süslemişti. Kırmalı basma perdeler, renkli yastıklar, odasına sıcacık, samimî bir hava vermişti. Duvarda genç bir kadın resmi vardı. Jale onunla pek ilgilendi, genç kız onun birkaç yıl önce kaybettiği annesinin resmi olduğunu söyledi.

Jale resimdeki güzel kadının boynundaki

incilere de bayıldığını söyleyince Güzin derin derin içini çekti ve,

«Onlar da dedemden kalmış. Gerçekten eşi bulunmaz incilerdi ama babamın nereye sakladığını bilemiyorum,» dedi, sonra çocuklara geçinmek için çok zorluk çektiğini ekinlerin parasıyla meyva bahçesine, evden aldığı kirayla da kendine bakmaya çalıştığını anlattı.

«Babam ölmeden önce o incileri, annemin diğer mücevherlerini ve köşkün arkasındaki tarlaların tapularını gizli bir yere saklamış» dedi.

«Peki, niçin size yerini söylemedi?» diye atıldı Oktay.

«Söylemeye çalıştı ama olmadı» dedi genç kız.

«Birden hastalanıp, öbür dünyaya göçüverdi. Son sözlerini unutamam. İki kelimeydi: Kuş kirazı. Ne demek istediğini bir türlü çözemedim.»

Tam bu sırada büyük bir gürültü koptu. Karabaş'la Güzin'in kedisi amansız bir kavgaya tutuşmuşlardı. Kedi, Karabaş'ın sırtına çıkmıştı. Hayvan havlıyarak masanın etrafında koşup duruyordu.

Çocuklar köpeği yatıştırdılar ve köşkün yolunu tuttular.

Jale esrarlı bir şeylerin kokusunu sezdiği için oldukça heyecanlıydı. Oktay ırmağa kadar uzanıp kuracağı barajla biraz uğraşacağını söyliyerek ayrıldı.

Jale tekrar bayan Güzin'in evinin yolunu tuttu. Gidip genç kıza biraz yardım etmeyi teklif edecekti. Ama gerçekte öğrenmek istediği şey başkaydı. Köşkün kulesindeyken duyduğu çan seslerini pek merak etmişti.

«Evet» dedi bayan Güzin, «babamın çanlarını duymuşsun. Annemin gözleri pek iyi görmezdi ama kulağı çok keskindi. Babam merdivenin alt ve üst basamaklarına zil koyarak annemin nerede olduğunu anlamasını kolaylaştırmıştı. Senin de duyduğun gibi alt veya üst basamaklara basılınca hafif hafif bir zil çalar.»

Gün geçtikçe çocuklar köşke iyice alıştılar. Artık esrarlı bir taraf aramıyorlardı. Ayrıca Güzin ablanın üzüntülerine de ortak olduklarından başka şeyler düşünemiyorlardı. O yılki buğday pek verimli olmamıştı. Kız, meyva bahçelerindeki toplayıcıların paralarını verecek durumda değildi. Bir defasında genç kız babaya dert yanmış ve,

«Çiftçiliği yavaş yavaş öğreniyorum. Bu yıl pek çok hatalarım oldu. Ama pek çok ders aldım. Bu çıkmazdan kurtulursam, gelecek yıl kâra bile geçerim,» demişti.

Oktay zamanının büyük bir kısmını ırmağın üstüne kurduğu setle uğraşarak geçiriyordu.

Jale de Güzin ablayla birlikte gelecek yıl için hazırlık yapıyorlardı.

Bir gün Oktay yine suların içine girmiş harıl harıl çalışırken, arkasından Arnavut şivesiyle bir ses yükseldi:

«Orada ne yapıyorsun çocuk? Evin beyi seni görse bir güzel dayak yersin.»

Oktay çok afallamıştı. Şaşkın şaşkın,

«Evin beyi çoktan ölmüş» dedi. «Güzin abla da ne yaptığımı biliyor.»

«Hımm» dedi yabancı. «Demek ölmüş. Duymuştum ama inanmıyordum.»

Çocuk, «Köşkün sahibini tanırmıydınız?» diye sorunca, adam acele acele,

«Tabiî, tabiî» dedi. «Kendisi ahpabımdı. Babasını da tanırım. Şurada dümdüz çimenlikteki çıkıntıyı görüyor musun? Ev sahibinin babasının zamanında burada kocaman bir kuş kirazı vardı. Ağaç kuruyunca kestiler.»

Sonra çocuğa,

«Siz o büyük evde mi oturuyorsunuz?» diye sordu. Çocuk evet deyince adamın kısık gözleri parıldadı ve,

«Merdiveni nasıl?» dedi.

Çocuk,

«Çok hoş» diye cevap verdi.

Adam,

«İşte böyle» dedi. «Ağaç kuruduktan sonra ev sahibi kerestesinden merdiven tırabzonu yaptırdı. Ben marangozum. Gördüğün o oymaları da ben yaptım.»

Sonra sinirli sinirli, «Çok gevezelik ettik, artık gideyim» diye söylendi. Arkasından da «Burada çok kalacak mısınız?» diye sordu.

Adamın hallerinden çocuğun üstüne bir huzursuzluk çökmüştü. Uzaktan Jale'nin geldiğini görünce bayağı ferahladı. Sevinçle,

«Kardeşim geliyor» dedi. Karabaş öyle deli gibi havlıyordu ki, daha fazla konuşmak imkânsızdı.

Çocuk anlara bakmak için arkasına döndü. Tekrar başını çevirdiğinde yabancı kaybolmuştu.

Jale köpeğin kime havladığını sorunca çocuk,

«Meyva toplayıcılarından biri olmalı» dedi ve Arnavut Cafer'in hikâyesini kısaca anlattı.

Çocuk sözlerini bitirince kız,

«Kuş kirazı ne biçim birşey?» diye sordu, «Bilmem» dedi kardeşi. «Eskiden şurada bir ağaç varmış, kuruyunca Cafer efendi kerestesinden kulenin merdiven tırabzonunu yapmış.

Jale olduğu yerde kıpırdamadan duruyor ve boş gözlerle kardeşine bakıyordu. Birden beyninde bir şimşek çaktı.

«Kuş kirazı Oktay, düşünsene» dedi. «Güzin ablanın babasının son sözleri. İnci gerdanlıkla ilgili olduğundan kesin olarak eminim.»

«Tamam» dedi Oktay, «haklısın. Bazı kimseler kıymetli eşyalarını yere gömerler değil mi?»

Jale çok heyecanlanmıştı,

«Hemen kazmaya başlıyalım mı?» diye atıldı. Çocuklar işe koyuldular. Jale küreği yumuşak toprağa her sokuşunda bu definenin Güzin ablayı ne kadar ferahlatacağını, sevindireceğini düşünüyordu.

Bir ara kız, kardeşinin koluna yapıştı.

«Oktay, dinle biri kahkaha atıyor» diye fısıldadı. Çocuk belli etmedi ama sırtından buzlu bir kova su dökülmüş gibi ürpermişti.

«Haydi gidelim» dedi Jale.

Birlikte koşa koşa köşkün yolunu tuttular.

Köşkte çocuklar, Güzin ablayla çay içen anne ve babalarına rasladıkları adamı anlatırken, Güzin ablanın da gözlerinde korkak bir bakış belirdi, genç kız,

«Arnavut Cafer» diye söylendi.

«Babanızın dostuymuş» dedi Oktay.

«Ne dostu» dedi genç kız. «Öyle biri hiç kimsenin dostu olamaz. İyi bir marangozmuş, annemin gözleri iyice zayıflayınca babam onu kulenin merdivenini yapsın diye tutmuş. Yalnız girdiği yerde üzüntü sıkıntı yaratan bir adamdır. Tırabzon bittiği gece diğer işçilerle iskambil oynamış. Adamların bütün kazandıklarını almış. Hilesi yakalanınca babam da hemen çiftlikten kovmuş.»

«Peki şimdi niçin gelmiş?» dedi Jale.

Genç kızın huzursuzluğu yüzünden belliydi, sinirli sinirli,

«Mutlaka yapacağı bir kötülük vardır,» diye söylendi.

Ahmet bey,

«Sen üzülme Güzin» dedi. «Yarın biz hanımla kasabaya ineceğiz. Karakola durumu bildirip köşke göz kulak olmalarını tembihliyeyim. Yemekten sonra çıkıp o kuş kirazı kütüğünün etrafını biraz kazalım.»

O gün hava kararıncaya kadar ellerindeki kazmalarla toprağı alt üst ettiler.

Jale yatağa girdiğinde her tarafı sızlıyordu. Yorgunluktan bir türlü uyuyamıyordu. O gün olanlar bir sinema şeridi gibi gözlerinin önünden geçiyordu.

Karabaşın keskin bir havlayışı ortalığın sessizliğini bozdu. Sonra etraf tekrar derin bir uykuya daldı. Jale yastıktan başını kaldırıp dinledi, çıt çıkmıyordu. Alt salondan bir takım tıkırtıların geldiğini duyunca kalkıp yatağının içinde oturdu. Zira Güzin ablanın annesine yol gösteren çanlar çalıyordu. Kız ne zaman kuleye çıksa bu sesi duyardı. Hoşuna gidiyordu. Ama bu defakinden korkmuştu. Demek merdivenlerde biri vardı!...

Jale usulca yataktan kalktı ve Oktay'ın kapısını araladı. Çocuk mışıl mışıl uyuyordu. Uyandıracağı sırada aklına birkaç gün önce söyledikleri geldi.

«Kızlar korkak olur. Kulaklarına bir takım sesler gelir, karanlıkta hayaletler görürler.»

Vazgeçti. Merdivenin üst başındaki sahanlığa geldiğinde aşağıdan bir çıngırak sesi daha yükseldi. Heyecandan dengesini kaybederek üst basamağa bastı. Ziller tırabzona bağlı iplere takılıydı ve özel bir şekilde düzenlenmişlerdi. Ağırlığından üst kattaki çıngırağın tiz sesi gecenin sessizliğini bozdu.

Doğru mu görüyordu, yoksa kuşkulu olduğundan kendisine mi öyle geliyordu? Merdivenin alt ucunda bir kıpırdama vardı. Kule penceresinden sızan hafif ay ışızında bir gölgenin pencereye doğru kaydığını seçebildi. Hemen bahçeye bakan kule penceresine koştu. Aşağıda karanlık gölgeler arasında bir karaltı topallıya topallıya ilerliyordu. Kız farkında olmadan hayretle,

«Arnavut Cafer» diye söylendi.

Acaba Kirazlı Köşke niçin girmişti?

Akıma birşey daha geldi.

«Eve bir yabancı girdiğini Karabaş neden haber vermemişti. Köpek nerelerdeydi?

BİLİYORMUSUNUZ?

Evlerdeki Musluklarda Sıcak Su ile Soğuk Su Neden Birbirine Karışmaz

Evimize su dışardan bir boruyla gelir. Bu su soğuktur. Dışardan su getiren boru ev içinde ikiye ayrılır ve bunlardan biri soğuk su musluğuna su götürür. Öbür boru da su ısıtacak kazana soğuk su verir. Burada ısınan su başka bir boruyla sıcak su musluğuna gider. Yolları aynı olduğu için, siz muslukların ikisini birden açmadıkça sıcak ve soğuk su birbirine karışmaz.

ELEKTRİK SÜPÜRGESİ TOZLARI NASIL EMER

Acaba elektrik süpürgesi havava en ufak bir toz kaldırmadan ortalığı nasıl temizliyor? Süpürgenin çalışması için ilkin fişin elektrik prizine takılması gerektiğini mutlaka bilirsiniz. Böylece duvarın içindeki tellerden süpürgenin motoruna elektrik akımı verilmiş olur. Süpürgenin

Usulca merdivenlerden aşağı indi. Karabaş hep alt salondaki sabit demir banklardan birinin altında uyuyordu. O tarafa yöneldi ve «Karabaş» diye fısıldadı. Köpek kalın, boğuk bir fısıltıyla cevap verdi. Kız eliyle hayvanın başını okşarken parmakları soğuk sert bir şeye değdi.

Köpeğin ağzına tasma geçirilmişti. Demek bir defa havlamamasına sebep buydu.

Ertesi sabah, Oktay'ı kızkardeşinin anlattıklarına inandıran da bu tasması oldu.

Annesiyle babasıyla birlikte Jale de kasabaya alış verişe inecekti. Güzin ablanın yalnız kalacağını düşünerek vazgeçti. Oktay'a da dercye gitmemesi için yalvardı. Ama dinletemedi. Bunun üstüne Güzin ablayı köşke çağırdı.

Genç kız daveti hemen kabul ederek kedisiyle örgüsünü alıp hemen geleceğini söyledi.

Bu arada Jale Karabaş'ın tasmasını buldu. Güzin abla kedisiyle beraber içeri girince kayışın ucunu tırabzanın başındaki oymalı topuza geçiriverdi. Kedi sırtını kamburlaştırıp mırıldanmaya, hırıldamaya başlayınca Karabaş dayanamadı ve havlıyarak ileri atıldı. Bu arada kocaman tahta topuz yerinden havaya fırladı.

Jale söylene söylene tahta topuzu yerden alırken köpek çoktan dışarı fırlamıştı.

Kocaman tahta topuzu iki eliyle kavrayıp yerine koymaya çalışırken tırabzon başındaki direğin içindeki oyuğun aşağıya kadar uzandığını gördü. Eğilip bakınca bir çığlık koparmaktan kendini alamadı.

«Güzin abla, Güzin abla, koş buraya.»

Dipte parlak yuvarlak bir şey görmüştü. Elini sokup kutuyu çıkardı. Güzin abla gözlerine inanamamıştı.

Gümüş kutunun kapağını açtılar. İçine bir sıra parlak inci, küpesi ve iğnesi muntazam bir şekilde yerleştirilmişti.

«Annemin incileri, annemin incileri» diye söyleniyordu Güzin abla.

Bu sırada evin arkasından bir takım ayak sesleri duyarak irkildiler. Gelen Oktaydı.

Öğle yemeğinde hep o gün olanları konuştular. Karnı doyunca Oktay'ın aklı başına geldi ve «Sakın o boşlukta başka bir şeyler olmasın?» diyerek yerinden fırladı.

Kolunu iyice derinlere sokarak bir deste kâğıt çıkardı. Güzin abla onların tapu senetleri olduğunu söyledi.

Jale,

«Demek» dedi, «Arnavut Cafer bu gizli yeri biliyordu. Babanın öldüğünü duyunca onları çalmaya çalıştı.»

Eve dönünce, anne de baba da olanlara çok sevindiler. Yalnız Güzin abla hain adamın tekrar rahatsız etmesinden korkuyordu. Ahmet bey, bankada bir kasa kiralayıp kıymetli mallarını orada saklamasını söyledi. Ayrıca ortalığa evde birşey kalmadığını da duyurmak gerekiyordu. O zaman adamın tekrar dönmesine bir sebep kalmıyacaktı.

Oktay, özellikle Jale durumdan çok memnundular. Hem heyecanlı bir olay yaşamışlar, hem gizli bir define bulmuşlar, hem de çok sevdikleri bir kimseye yardım ederek onu büyük bir sıkıntıdan kurtarmışlardı.

üstündeki düğmeyi açınca motor, içerdeki özel pervaneyi çalıştırır. Bu pervane döndükçe süpürgenin içindeki havayı da karıştırır ve iter. Hava arkadaki delikten dışarı çıkıp kurtulur. Elinizi süpürgenin arka tarafına koyarsanız bu hava akımını duyabilirsiniz.

Bu defa açılan boş yere önden hava hücum eder. Bu akımı da elinizi süpürgenin başlığına koyarak anlıyabilirsiniz. Hücum eden havayla birlikte çöp, toz, kâğıt parçaları da içeri girer ve süpürgenin torbasında toplanırlar. Dışardan hava rüzgâr gibi hızla girerken etrafın kirlerini de beraberinde getirir ve torbaya hapseder.

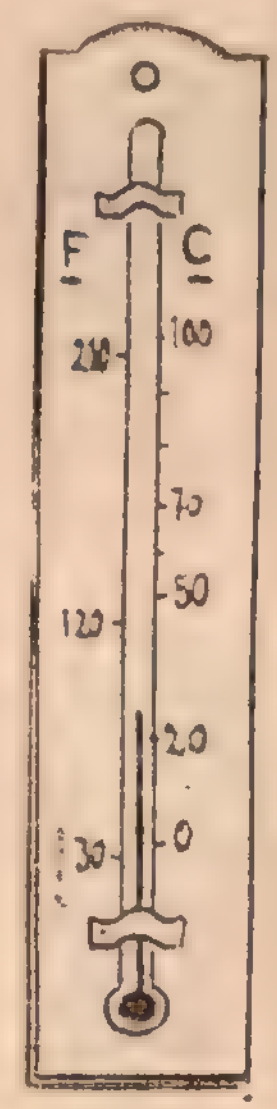

KURU BİR SIVI TANIYOR MUSUNUZ

Evet. Mutlaka ısı ölçerler içindeki gümüş renkli sıvıyı gördünüz. Sonra buna cıva denildiğini de bilirsiniz. Bu madde sıvı halinde bir metaldir.

KUŞPALAZI

BU yıl bayram, kar, fırtına, soğukla geldi, çocukları üzdü. Ben 4 günlük tatili Eskişehir'de geçirmeye karar vermiş, hattâ otobüs biletlerini ayırtmıştım; tipiyi görünce ne yalan söyliyeyim korktum, yolculuğu trenle yapmaya karar verdim. Arife günü valizimi hazırladım, erkenden yatağa girdim; henüz dalmıştım, telefonum çaldı:

— Kâmran Bey siz misiniz?

— Benim efendim.

— Sizi bayram arifesinde rahatsız ettiğim için özür dilerim, belki bir yolculuğa çıkarsınız korkum da var, önümüz tatil bulamayız, çok affedersiniz bize bir zahmet gelseniz.

— Hasta kim?

— 11 yaşındaki kızım; 3-4 gündür 37,5 ateşi vardı, boğazı ağrıyordu, anjin sandık, bazı ilâçlar verdik, sesi kısıldı, nefes almada güçlük çekiyor, şimdi sulu birşey içmesin, burnundan geri geliyor, hırıltılı konuşuyor, babası; bu pek anjine benzemiyor, doktoru ara dedi.

— Siz adresinizi verin, yarım saat içinde gelirim.

— Çok teşekkür ederim.

.....

Hasta 11 yaşında sarışın, cici bir kız, muayenemi yaptım, teşhisimi koydum.

— Hastalığı nedir Kâmran Bey?

— Kuşpalazı.

— Aman Allahım kuşpalazı mı! Her halde çok tehlikelidir, ne yapacağız?

— İyi ki vakit geçirmeden çağırmışsınız, ben yarın sabah 4 günlüğüne Eskişehir'e gidiyordum; telâşlanmayın, gözleriniz sulanmasın tedavi edip, düzelteceğiz.

— Kuşpalazı bulaşıcı hastalıktır denir, acaba bizlere de geçti mi? Ne dersiniz?

— Hekim dilinde kuşpalazına Difteri denir, mikrobik, bulaşıcı bir hastalıktır. Mikrop hastaların veya hasta olmadan mikrop taşıyan (portör) bazı insanların boğaz, burun, yukarı solunum yollarında bulunur. Öksürük, aksırıkla buralardan fırlayan tükrük damlacıklarıyla etrafa yayılır. Difteri mikrobu vücuda nerede yerleşirse orada faaliyete geçer ve bulunduğu yere göre isim alır, hususi bir iltihap yaparak bir takım kirli zarlar yapar, en sık raslanan burun, gırtlak difterisidir.

— Hepsi aynı tehlikeyi yapar mı?

— Gırtlak difterisi en ağır seyreden ve en tehlikeli olanıdır.

— Kızım hangisinden?

— Burun difterisi, hastalık en çok 1 ilâ 12 yaş arasındaki çocuklarda görülür, erginlerde raslanışı enderdir.

— Eskişehir'e gideceğim diyorsunuz, şimdi ne yapacağız?

— Derhal yazdığım antibiyotik ve serumu yapacağız, yarın bir hekim arkadaşa telefon ederim o gelir takip eder.

— Sağ olunuz.

— Evde başka küçük çocuk var mı?

— Yok ama, neye sordunuz?

— Hasta ile yakın temas edenlerin tutulma tehlikesine karşı çocuklara az miktarda serum şırınga edilir.

— Kuşpalazının koruyucu bir aşısı yok mu doktor?

— Olmaz olur mu? Bugün en çok garanti sağlıyanı aşısıdır. Çocuklar bir yaşından sonra aşılanmalıdır.

— Aşı nasıl koruyor?

— Aşı difteriye ait zehirlerin, zehirlilik kabiliyetleri giderilerek hazırlanır. Kendilerine üçer hafta ara ile 3 defa aşı yapılmış olan çocuklar; ileri yıllarda az miktardaki dozlarla bağışıklıkları takviye edilir; böylece bütün ömürleri boyunca kuşpalazından korunurlar.

— Bizi aydınlattınız, dönüşte evimize uğramanızı rica ederiz.

— Merak etmeyiniz.

.....

Antibiyotik ve serumlar yapıldı ve bizim küçük hasta iyileşti. Bugün Mart'ın biri. O da sizin gibi hastalığını şimdi Doğan Kardeş'ten okuyor, gülüp, oynuyor.

Dr. Kâmran ŞENEL

KARAGÖZ OYNUYORUZ

Acaba niçin karnem zayıftı?

Karagözcük — Babacığım, öğretmenimiz bugün sınıfta, geçen ay karneleri zayıf olan öğrencilerin acaba neden zayıf not aldıkları üzerinde bir soruşturma yaptırdı.

Karagöz — Aman ne iyi.. Anlat bakayım, soruşturma neticesi ne çıktı?

Karagözcük — Evvelâ zayıf not alan kardeşlere, bir bir, «Evde büyükleriniz nasıl davrandılar?» diye sordu.

Karagöz — Bu soruya karşı ne yaptı o kardeşler?

Karagözcük — Kimi utandı, birşey söylemek istemedi. Kimi de açık açık konuştu. Meselâ Leylâ: «Babam suratıma bir şamar aşketti,» dedi ve hepimizi güldürdü. Bir başkası «Annem beni para cezasına çarptırdı, gündeliğimi kesti» dedi. Bir başkası da «Babam bayramda beni salıncağa bindirmedi» dedi.

Karagöz — Sen ne dedin bakayım? Malûm ya, senin de bir kırığın var. Hem de matematikten, en önemli dersten.

Karagözcük — Doğrusu babacığım ben hiç sesimi çıkarmadim.

Karagöz — Neden?

Karagözcük — Sen bana birşey yapmadım ki; sadece «Ne yapalım, insan hali, gelecek sefer inşallah aklın başına gelir de karneni düzeltirsin» dedin.

Karagöz — Keşke ben de bir tokat atsaydım da aklın başına gelseydi...

Karagözcük — Yoo babacığım, iyi ki atmadın. Bu sözlerinle bana aklımı kullanmayı öğrettin. Öğretmenimiz de «Bütün bu cezalar sizi düşündürmeye zorladıysa, faydalı olmuştur» dedi. Ve sordu, «içinizde kendi kendine «acaba ben niçin fena not aldım?» diye düşünen oldu mu?» İşte o vakit ben elimi kaldırdım.

Karagöz — Aferin sana. Ne dedin bakayım?

Karagözcük — Öğretmenim, dedim, ben de matematikten zayıf not aldım. Bunun nedenini kendi kendime düşündüm. Ve şu sonuca vardım. Kendime çok güvendiğim için sınıfta dersi dikkatle dinlemiyordum. Nasıl olsa ben bunu yaparım diye, öğretmen ders anlatırken, ben ya başka şeyler düşünüyordum, ya da gizlice roman okuyordum. Böylece farkına varmadan arkadaşlarımdan geri kaldım. Onun için de notlarım kırıldı. Bundan sonra şimdi kendi kendime karar verdim: Sınıfta öğretmen ders anlatırken kulak kesileceğim. Öğretmenin söylediklerini dört gözle ve dört kulakla dinleyeceğim, derslerimi de günü gününe hazırlıyacağım. Adam sen de nasıl olsa öğrenirim, nasıl olsa yaparım diye boş vermiyeceğim.

Karagöz — Aferin sana, işte şimdi ben de artık hiç korkmam. Görüyorum ki, senin aklın harekete geçti. Kendi iyiliğini kendin düşünebiliyorsun. Bak buna çok sevindim.

Karagözcük — Öğretmenimiz de öyle dedi babacığım. «Aferin çocuğum,» dedi, «aklını kullanmasını öğrendinse bu zayıf notun bir faydası dokundu demektir. Hayatta öğrenilmesi en güç şey aklını kullanmasını öğrenmektir. Ama kim ki, aklını kullanmayı öğrenirse, hayatta hiç sıkıntı çekmez. Çünkü herşeyin çaresini kendi aklı ile düşüne düşüne, araya sora bulur. Tevekkeli, Atatürk «Hayatta en büyük yol gösterici, akıldır,» diye boşuna söylememiş.»

Mehmet Ali &

ESKİ DEVİRLERİN ZAMAN ÖLÇÜLERİ

Kum ve Güneş Saatleri

M. S. 807 yılında Halife Harun al Raşid, Büyük Karl'a bir elçi gönderip Frenk hükümdarına bir saat hediye edince, bu havadis bütün Avrupada ağızdan ağıza, kulaktan kulağa yayılarak uzun zaman günün en önemli konusu oldu. Çünkü o devir için saat büyük bir teknik harikası sayılıyordu ve avrupalılar bu vesile ile doğu ülkelerindeki zenginliğe ve tekniğin ileriliğine bir defa daha hayran oldular.

Büyük Karl'ın tarihçilerinden biri, Harun al Raşid'in gönderdiği saati şu şekilde tarif etmektedir: «Bu su saati günün 12 saatini belirtmekte ve saatler dolduktan sonra küçük bilyaların düşmesi sonucu bir çıngırak çalınmaktadır. Bundan başka saatler tamamlanınca, 12 kapıdan atlılar çıkmaktadır.»

Bugün, bir saate bu kadar önem verilmesini şüphesiz hayretle karşılıyoruz. Çünkü hepimizin evinde duvar saati, çalar saat, hattâ herkesin bileğinde bir kol saati bulunmaktadır. Fakat bahsi geçen devirde insanlar henüz küçük dişli çarkların dönmesile çalışan bu minimini makinaları tanımıyorlardı. O zamanlar günün akıp gidişi kum, güneş ve su saatleri ile ölçülmekteydi.

Zamanı ölçmek ihtiyacı insanlarda çok eskiden beri vardır. İlkel insanlar için sadece gece ve gündüz farkları önemli idi, fakat uygarlık ilerledikçe, insanlar bununla yetinemez oldular, günü de birtakım devrelere, bölümlere ayırmak gerekliliğini duydular. İlkel insanların ilk zaman ölçeği, her gün gökyüzünde çizdiği yarımdaire şeklindeki yolundan şaşmayan güneş oldu. Güneşin gökteki yerine göre, zaman aşağı yukarı ölçülebiliyordu. Fakat gökteki güneşin durumuna göre yere vuran gölgeler de gitgide önem kazanmaya başladı. Toprağa dikey olarak çakılan bir kazığın gölgesinin durumundan zamanı daha da kesin olarak tâyin etmek mümkün oluyordu. Meselâ gölgenin en kısa olduğu anda güneş gökte en yüksek noktaya ulaşmış oluyordu ve bu, günün ortası, yani öğle vakti idi. Eski Mısırda zamanı ölçmek üzere tapınakların önüne yüksek sütunlar dikmet âdet olmuştu, bunlara «Obelisk» adı verilmekteydi ve bunların gölgesinden birtakım karışık hesaplarla saatin kaç olduğu anlaşılırdı. Çinliler de zamanı ölçmek için buna benzer bir usul kullanırlardı. Onlar sütun yerine uzun bambu kamışlarını evlerinin önüne dikerler ve bunların gölgesine bakarak günün saatini tâyin

ederlerdi. Meksikanın eski yerlilerinden olan Aztekler de tapınaklarının önüne zaman ölçmeye yarayan direkler dikerlerdi. Babillilerde ise yıldızları gözlemek üzere yapılan kulelerin üzerine bir sütun dikilir, bu sütunun tepesine de ortası delik bir levha yerleştirilirdi. Bu delikten geçip yere vuran güneş ışınlarının yerde bıraktıkları ize, ve onun yer değiştirmesine göre saatin kaç olduğu anlaşılırdı.

Devirler ilerledikçe, dikey bir sütunun veya direğin gölgesine bakarak zamanı hesaplamak usulünden vazgeçildi ve bunun yerine güneş saatleri kullanılmaya başlandı. Güneş saatlerinin özelliği, gölge veren çubuğun dikey olmayıp yerin ekzeni yönünde oluşudur. Fakat insanlar sadece gün ışığında değil güneşin olmadığı zamanlarda da zamanı ölçmek lüzumunu duyunca bu saatler de yetersiz sayılmaya başladı. Meselâ kapalı havalarda, veya geceleyin güneş saatleri hiçbir işe yaramadığından başka bir zaman ölçeğine başvurmak gerekiyordu. Bu ihtiyaç sonucunda kum ve su saatleri icad edildi. Bu saatlerde bir kapta bulunan ufacık bir delikten başka bir kaba yavaş yavaş kum veya su dökülüyor ve kabın üzerindeki işaretlerden akan suyun veya kumun miktarına göre ne kadar zaman geçtiği anlaşılıyordu.

Bugün kullandığımız saatlerin bunlarla bir ilgisi yoktur artık. Çarklı saatlerin ne zaman ve kimin tarafından icad edildiği bilinmiyor. Fakat 12. yüzyılda bu tarzda saatlerin kullanılmakta olduğu anlaşılmıştır. İlk cep saatini yapan ise Peter Henlein adında bir Almandır. (1480 - 1542)

Bugün artık hepimizin kullandığı kol ve cep saatleri de teknikte ve bilimde yetersiz sayılmaktadır. Çünkü araştırıcılar sadece dakikaları ve saniyeleri ölçmekle yetinemiyorlar, saniyenin milyonda birini bile ölçmek lüzumunu duyuyorlar. Bunun için de bildiğimiz saatlerden çok daha başka bir mekanizma ile çalışan Atom saatleri icad edilmiştir.

RESİMLER

1. Babillilerin zaman ölçeği olan, gölge sütunu. (4000 sene evvel yapılmıştır.
2. Eski Mısırda yapılan bir su saati. Bu kabın dibinde bulunan bir delikten su damlar ve su yüzeyinin alçalışına göre geçen zaman anlaşılır.
3. Hindistanda yıldızları gözlemek için yapılan büyük binalar, zamanı ölçmeye de yararlardı. Yarım daire şekli verilmiş olan yan duvarlar ne kadar geniş ve büyük olurlarsa üzerlerine düşen gölgeden okunan saat de zamanı o kadar dakik olarak belirtirdi.
4. Eski Yunanda kullanılan güneş saatleri.

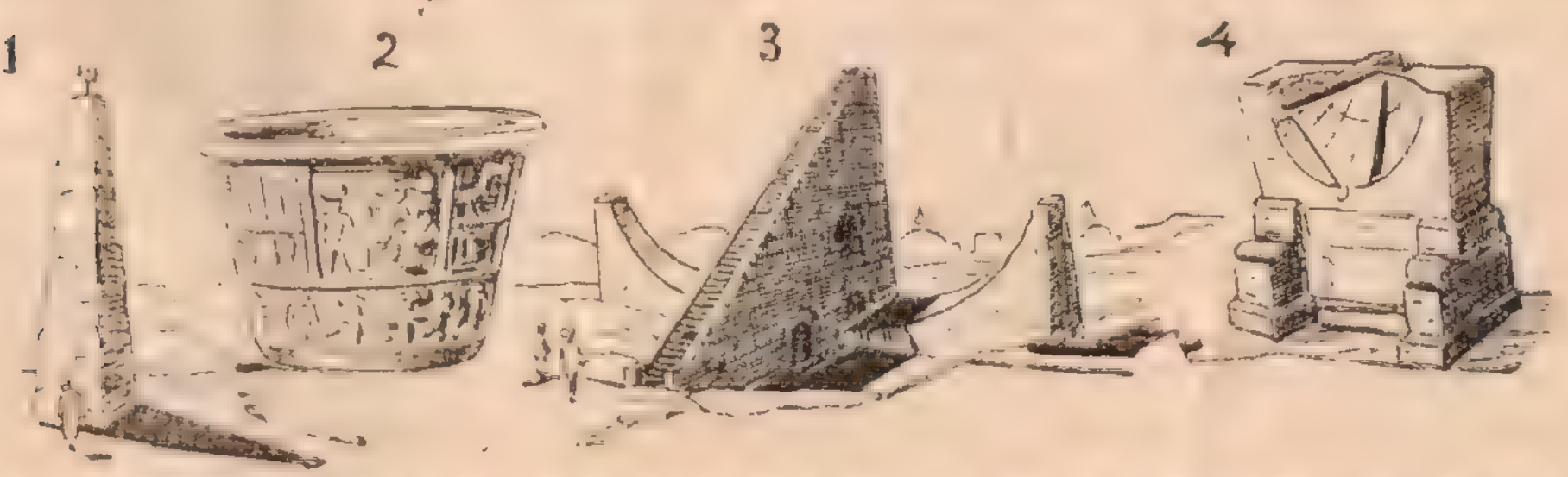

Küçük Kirpi ERİ

Onu bir parkta gezerken yarı ölü bir halde bulmuştum. Bir su birikintisinin kenarında at kestanesi büyüklüğünde küçücük dikenli bir yumak gibi yuvarlanıp kalmıştı. Her tarafı ıslanmış ve bes-belli soğuktan yarı donmuş halde idi. Onu alıp eve götürdüm. Sıcak bir banyodan sonra yünlü bezler içine sardım. Sonra oyuncak bebeklere verilmek üzere yapılmış minimini bir emzikle ağzına süt akıttım. İçtikten sonra biraz dirilir gibi oldu. Ona yumurtalı bir de muhallebi yapıp yedirince adamakıllı kendine geldi.

Eri, o zamanlar o kadar küçüktü ki avucumun içine kolayca saklanabiliyordu. Simsiyah boncuk gibi gözleri ile, sivri burnu ile pek sevimli bir hayvandı. Günden güne bana daha çok alıştı ve nihayet bütün kirpilere has olan yuvarlak bir dikenli top haline gelmek âdetini bıraktı. Aksine onu elime veya kucağıma aldığım zaman sırtüstü boyluboyunca uzanıyor ve parmağıyla kadife gibi yumuşak karnını okşamama ve kaşımama izin veriyordu. Omzuma çıkıp nemli burnunu yanağıma dayamaktan veya kulağıma sokmaktan pek zevkleniyordu. Ben de ilk zamanlar içimi gıcıklayan bu garip oyunlarına gitgide alıştım. Ve o omzumda otururken okumaya veya yazı yazmaya rahatça devam edebilecek hale geldim. Üç hafta sonra küçük arkadaşım ismini de öğrendi. Onu «Eri» diye çağırdığım zaman hemen yanıma gelirdi.

Eri ismi tamamen uydurma değildir. Kirpi lâtincede «Erinaceus» demektir. Ben de bunu kısaltarak küçük dostumu Eri diye adlandırmıştım. Eri'ye küçük bir yuva yapmayı da ihmal etmedim. İçine yumuşak yatacak bir yer hazırladığım bir sandık onun evi idi. Sandığın ayrı bir bölmesi de oturma ve yemek odası ödevini görüyordu. Bir köşesini ise tuvalet olarak ayırmıştım. Eri o kadar tertipli ve temizdi ki hiçbir zaman yattığı yeri veya yemek yediği kabı kirletmezdi. Daima belli bir yere abdestini yapardı. Onu uyuduğu sırada yemeğe çağırdığım zamanlar çok tuhaf bir davranış gösterirdi. Ben yemek kabına vurup da «Eri, gel» diye seslendiğimde önce yatak ödevini gören bölmenin deliğinde uyku mahmuru kafası belirirdi.

Uzun uzun esner, sonra yavaş yavaş dışarı çıkarak ona sunduğum yiyecekleri yemeğe koyulurdu. Özellikle pastayı çok severdi. Ama mayalı hamurlardan hiç hoşlanmazdı. Mahallebi, irmik tatlısı gibi şeyler eksik olmazdı. Ben elbette ki onu beslerken kirpilerin yemesi gereken yiyecekleri vermeye dikkat ederdim.

Kirpilerin de başlıca yiyecekleri böceklerden ibarettir. Kışın ona birtakım kurtlar, fare yavruları da bulup getirirdim. Baharda çekirgeler mayıs böcekleri yakalamak üzere her gün ava çıkardım. Artık çekirge avlamakta o kadar usta olmuştum ki, onları geceleri cep fenerinin ışığında bile yakalayabiliyordum. Fakat bu kadar iyi bir beslenmenin zararlarını da hesaba katmam gerekiyordu. Eri fazla yiyip az hareket ederse kolayca yağlanıp sıhhatini kaybedebilirdi. Bu sebeble ona bol bol hareket imkânları da sağlamam gerekiyordu. Böylece her sabah ve her akşam Eri ile birlikte bir gezinti yapmayı âdet edindik. Eri'ye bir tasma aldım ve ona kayışa bağlı olduğu halde yanımsıra yürümeyi öğrettim. İlk önceleri bu iş biraz güç oldu. Çünkü Eri gezintimiz sırasında önüne gelen her çalının altına saklanmaya, çitlerin arasında gördüğü deliklerden içeri girmeye veya benim yürüdüğüm yönün aksine bambaşka yerlere beni sürüklemeye kalkışıyordu. Fakat zamanla akıllı hayvan uslu uslu yürümesini ve benim onu götürdüğüm yere gitmeyi öğrendi. Bu arada kirpilerin işitme ve koku alma duyusunun ne kadar kuvvetli olduğunu da gördüm. Bir defasında Eri'ye gözlerini örten ve sadece burnunu açıkta bırakan bir maske taktım.

Eri gezintimizden dönünce evimizin kapısını kolayca buldu ve önünü görmediği halde doğruca bahçeye daldı. Bir başka sefer kapımızın eşiğine Petrol döktüm. Bu sefer Eri gözleri bağlı iken evin kapısını bulamadı. Demek ki petrolun kokusu evimizin kendine has olan kokuyu bastırmış ve Eri'yi yanıltmıştı. Maskesiz olduğu zaman ise gözlerinin yardımı ile Evimizi kolayca buluyor, petrol kokusu onu yanıltamıyordu. Gezilerimiz sırasında Eri'nin özellikle hoşlandığı bazı yerler de vardı. Meselâ her sabah benimle birlikte fırına gitmeye bayılırdı. Orada kendisine verilen kurabiyeleri de afiyetle yerdi. Fırının önünden her geçişimizde beni içeriye yöneltmek isterdi. Demek ki orasını da gayet iyi bellemişti. İşin tuhafı, eczaneye gitmekten de çok zevk alıyordu. Herhalde oraya sinmiş olan çeşitli ilâçların karışık kokusu onun hoşuna gidiyordu. Kötü havalarda, evde kalmak zorunda olduğu zamanlar ütü tahtasının üzerinde dolaşmak gezinmekle oyalanırdı. Kış mevsiminde diğer kirpiler gibi kış uykusuna yatmadı.

Sadece yüksek basınçlı havalarda üzerine bir ağırlık çöker, birkaç günü uykuda geçirdiği olurdu. Eri bütün köpeklerden korktuğu ve kendini korumak gayesiyle dikenli bir yumak halinde kıvrıldığı halde, Astrid adındaki kurt köpeği ile arkadaş olmakta gecikmedi. İlk zamanlar köpek de ondan pek hoşlanmıyor, dikenlerinden ürküyordu. Fakat zamanla ikisi de birbirlerine alıştılar ve hattâ Eri köpeğin sırtına konduğu zaman bile sakin sakin oturdu ve köpek te bu binicisine hiç karşı koymadı.

Böylece Eri tam dört sene yanımda yaşadı. Ona eş ve arkadaş olsun diye başka kirpiler de bulup getirdim, fakat Eri hiçbirini istemedi, kendi cinsinden olan arkadaşları şiddetle yanından kovdu. Demek ki Eri kendi cinsinden olan varlıkları tamamen yadırgıyor, onlara karşı hiçbir ilgi ve yakınlık besleyemiyordu. Onun en yakın dostu bendim.

(Devamı Sh. 48 de)

Mehmet Ali & Aksa ...etası

CİN HAKKI'nın MACERALARI

Çizen ..... FERİT
Adapte eden • ÖNGÖREN

Mağaramıza vardık. Eşyaları gözden geçirdik. Ceketlerden birisinin astarından altmış lira çıktı, Kuzgun'a göre bu ceket çalınmıştı. Yoksa para oraya konmazdı. Ölüden söz açmadı; uğursuzmuş.

Kuzgun'un batıl inançları garibime gidiyordu. Geçenlerde bir yılan derisine dokunduğum zaman bunu uğursuzluk saymıştı. Oysa altmış lira bulmuştuk. Ama Kuzgun, ille de bir uğursuzluk olacak diyordu.

Kuzgunun sözü doğru çıktı. Vurduğum bir yılanı onun yatağına koymuştum. O gece yılanın dişisi oraya gelmiş ve Kuzgun'u sokmuştu. Eşi ölünce mutlaka eşi yanına gelir. Bunu unutmuştum.

Yaptığıma pişman oldum. Zavallı Kuzgun'un ayağı davul gibi şişti. Fesatlığın bende olduğunu söyledi; utandım. Dişi yılanın kafasını uçurdum.

Kuzgun yılanın gövdesini kızartmamı söyledi. Kızarttım; yedi, abimin şaraplarından birisini içti, sarhoş oldu; acısını unuttu. Dört gün hasta yattı sonra iyileşti.

Nehirdeki evde bulduğum kadın eşyaları işime yaradı. Niyetim, biz ayrıldıktan sonra kasabada olup bitenleri öğrenmekti. Kuzgun bana kız elbiselerini giydirdi. Kayıkla kasabaya vardım, bir kenar kulübesinin kapısını çaldım.

Kadını tanımıyordum. Bu işime geldi. Kadın beni içeri aldı. Adımın Ayşe olduğunu söyledim. Dayıma gitmek için yola çıktığımı söyledim. Yorulduğumu ve dinlenmek istediğimi belirttim.

Kadın Durumumdan şüphelendi. Masadaki İğneyi tutuşum dikkatini çekti ve bana erkeğe benzediğimi söyledi. Ona asıl adımın Durmuş olduğunu, bir çiftlikte burçak yolmak için kız kılığına girdiğimi söyledim. İnandı.

Sözünü ettiği ada, bizim ada idi. koşa koşa adaya geldim.

Bana yemek verdi. İki hafta önce kasabaya taşınmışlar, geveze idi. Kasaba dedikodularını anlattı. Hakkı diye birisini öldürmüşler. Katil ya abisi ya da Kuzgun adlı zenci olabilirmiş. Katili bulana otuz bin lira verilecekmiş. Abisi katili bulmak bahanesi ile Cin Hakkı'nın paralarını alıp sıvışmış.

Kadın gene dedikoduya daldı. Geçen gün karşıdaki adada bir duman görmüş. Katilin orada olduğunu sanıyordu ve kocası bir gün gelip orayı arayacağını söyledi. Bunu duyunca gitmek için kalktım.

Adaya gelip Kuzgun'u uyandırdım. Peşimize düştüklerini söyledim. Bir büyük ateş yaktım. Bu işin kandırmacasıydı. Birkaç gün önce nehirde yakaladığımız sala binerek adadan uzaklaştık.

Günlerce yol aldık. Nihayet bir kasabaya vardık. Paramızın bir kısmı ile yiyecek aldık ve yolumuza devam ettik.

Onuncu gece fırtınaya tutulduk. O gece, fırtınadan kayalara çarpmış bir yandan çarklı vapur gördük. Usulca yanına sokulduk. Kaptan köprüsünde ışık vardı. Sesler işittik.

Sürünerek yanaştım, içeri baktım. Yerde kolları bağlı bir adam yatıyordu. Başında iki adam vardı.

Adamlardan birinin elinde ışık vardı, diğerinin elinde tabanca, yerdeki adam hiçbir şey bilmediğini sölüyordu. Işık tutan adam da öldürme diyordu. Anlaşılan yerdeki adam onların bir arkadaşını öldürmüştü.

Adamı bırakıp ikisi yandaki ambara girdiler, içmeye başladılar. Işık tutan adam, öldürmenin aptallık olduğunu, ne olsa yandan çarklı batınca onun da boğulacağını anlatıyordu. Öteki adam tekne batmazsa ölmez diye diretiyordu.

Hemen sıvıştım, Kuzgun'u buldum. Niyetim adamların kayığını salıvermek ve kıyıya çıkmalarını önlemek idi.

Az kalsın bayılıyordum. Vakit yoktu. Bu ara adamlar bir sandık çıkardılar, sandallarına koydular. Esirin üstündeki parayı almak için gene içeriye girdiler. Sandalın yerini böylece öğrendik. Onlar gidince ben halatı kestim.

91/4

Sandala atladık,kaçtık. Ne yapmalı idi. Vapurdaki esiri kurtarmalı idi. Haber vermeliydik, ama o sırada yeniden fırtına çıktı.

92

Fırtına dindiğinde biraz ilerde salımızı gördük, çok sevindik. Kayığımızı salın arkasına bağladık.

93

Kıyıda bir kasaba vardı yanaştık. Rıhtımda bağlı bir yandan çarklı vardı. Bir adam çıktı. Nehrin yukarısında bir yandan çarklının kayalara oturduğunu, batacağını, içinde annem ile babamın olduğunu söyledim. Adam gidip bakacağını, fakat önce makinistini çağırması gerektiğini söyledi. Kasabaya gitti.

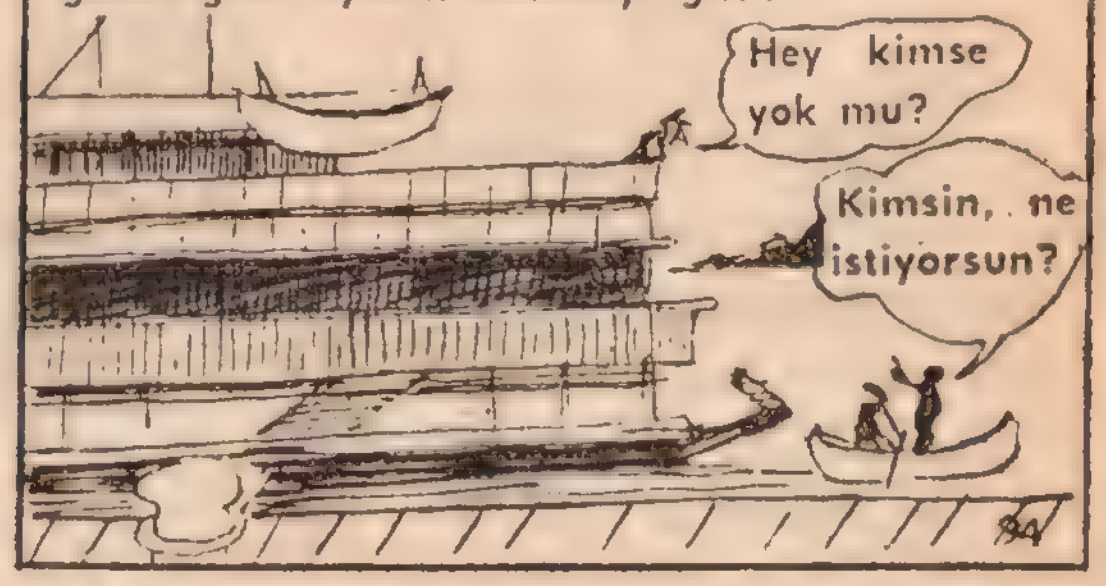

94

Biz küreklere asıldık. Az sonra yandançarklının sürüklenen leşini gördüm. Bağırdım, ses çıkmıyordu.

95

Uzaktan leşi aramaya gelen yandançarklı göründü. İki yandançarklıyı başbaşa bırakıp uzaklaştık. O gece bir adada konakladık.

96

★

A. J. Cronin'den

Güzel bir hikâye

★

İrlanda Gülü

Geçen yaz İrlanda'daydım. Bu güzel gezi eski unutulmaz anılarımı canlandırdı.

Yıllar öncesi, genç bir doktorken de başkent Dublin'deydim. İhtisasımı oradaki bir hastanede yapıyordum. Hastalık vakalarını yerinde ve zamanında gözliyebilmek için şehrin en yoksul mahallelerinden birinde kalıyordum. Sık sık çıkıp etrafı dolaşıyor, incelemeler yapıyordum. İşte Rose Donegan'a ilk defa bu gezilerden birinde rastladım.

Ondan sonra da sık sık gördüm. Kucağında bir çocukla çeşmeye gelirdi. Eski bir atkıya sarılmış bebek oldukça gürbüzdü.

Rose (Gül) ondört yaşlarında kadar iri mavi gözlü son derece ciddî tavırlı bir kızdı.

Yaşları dokuzla beş arasında üç çocuk daha peşinden ayrılmazdı. Yüz hatlarından bunların kardeş oldukları meydandaydı.

O geri pis çevrede rastladığım böyle gözleri zekâ ışıltıları saçan bir kız doğrusu çok ilgimi çekti. Dostluk yolunda ilk adımı ben attım. Bir sabah rastlayınca kendisini «günaydın» diye selâmladım. Birkaç gün sonra, yine günaydın dediğimde kızararak, selâmladı. Yavaş yavaş dostluğumuz ilerledi.

KÜÇÜK ANNE

Daha sonra öğrendiğime göre Rose dört çocuğun en büyüğüymüş. Sekiz ay önce annelerini kaybetmişler, babaları Danny Donegan ile bir evin bodrumunda oturuyorlarmış.

Son derece yumuşak huylu, zayıf karakterli bir kimse olan baba, arada sırada gemi tezgâhlarına uğrıyarak çalışır sonra da eline geçen birkaç kuruşu kötü arkadaşlarıyla eğlence yerlerinde eritirdi. Bu yüzden ev bakımı kızcağızın omuzlarına yüklenmişti.

Evi silip süpürür, çocuklara bakar, ayrıca elinden geldiği kadar onların her türlü isteklerini yerine getirmeye çalışırdı.

Rose bütün kardeşlerini seviyordu ama, bebek Michael'in kalbindeki yeri apayrıydı.

Kızın alışveriş için sokaklarda koşturup durmasını takdirle izliyordum. Bu arada kasaba son defa borç vermesi için yalvardığını, ekmekçiye diller döktüğünü içim sızlıyarak gördüm.

Oturduğu gecekondu mahallesinin çirkinliğinin farkındaydı. Ciddî yüzündeki

iri gözleri derin bir zekâ ayrıca sonsuz sevgi ve şefkat doluydu.

DOĞUM GÜNÜ HEDİYESİ

İlkin bu çocukla yalnız ilgilenmiştim. Yavaş yavaş onun için endişelenmeye başladım. Ona yardım etmek, bir şeyler yapmak için kendimi sorumlu sayıyordum. Tesadüfen doğum gününü öğrenince pek sevindim. Hemen adresine kışlık bir elbise postaladım. Yavrucuğu sıcacık bir elbise, kalın çoraplar, sağlam pabuçlarla gözümün önüne getirerek için için seviniyordum.

Birkaç gün ona rastlamamaya dikkat ettim. Ertesi hafta karşılaştığımda kıyafetinde en ufak bir değişiklik göremeyince birden ağzımdan «Yeni esvapların nerede?» sözleri döküldü. Kız saçlarının diplerine kadar kızardı. Bir süre sonra,

«Demek sizsiniz» dedi ve gözlerini yere indirdi. Uzun bir süre aramıza derin bir sessizlik çöktü. Sonra kız,

«Onları rehine koydum» dedi. «Evde para edecek hiçbir şey kalmamıştı. Michael'a süt almam gerekiyordu. Şimdilik süt paramız var.»

Sessiz sessiz kıza baktım. Çok sevdiği bu bebeğe her zaman kendini seve seve feda edeceğini iyice anlamıştım. Ayrıca bir doktor olarak bütün hastalıklara kolayca yakalanabileceğini de farketmiştim. Ertesi gün düşüncelerimi köyün pazazına açtım.

★★★★★★★★★★★★★

DUYDUNUZ MU?

★★★★★★★★★★★★★

Yeryüzünde Ölümsüz Canlılar Var Mıdır?

İnsanlar doğar, büyür ve ölürler. Çevrelerindeki diğer canlılar da aynı tabiat kuralına göre yaşarlar ama buna uymıyan varatıklar da vardır. Örneğin protozoa, bakteri v.s. gibi vücutları bir tek hücreden meydana gelmiş olan hayvanlar ve bitkiler. Bunlar ortadan ikiye bölünerek çoğalırlar. Bu canlılardan en ünlüsü amipler üzerinde yapılan denemeler hiçbirinin ölmediğini ortaya koymuştur.

Vücudumuzda İğne Veya Bıçak Batırılınca Bile Acımayan Kısımlar Var Mı?

Evet. Derimizin birçok yerlerinde acı duygusunu alacak sinir uçları yoktur. Uyuşturulmadığı halde, karında veya barsaklarda yapılan ameliyatlarda hasta acı duymaz.

Yaralar Nasıl Kabuk Bağlar?

Bir tarafınızı kestiğiniz zaman kanamaya başlar. Eğer kesik pek derin değilse az sonra kan diner ve yaranın üstünde ince bir kabuk belirir. Bu kabuğu yapan nedir? Kanımızda özel bir madde vardır. Bu derinin zedelenmiş kısımlardan çıkan sıvıyla birleşince yapışkan bir madde meydana gelir. Bu havada çarçabuk kuruyup sertleşir. İşte yaranın üstündeki kabuk böyle oluşur. Kan çıkacağı kapıyı kendi kendine kapadığı gibi, yarayı havadaki mikropların zararlı etkisinden de korur.

Yeni deri meydana gelinceye kadar kabuk yaranın üstünde kalır. İşi bittiği zaman da kuruyarak düşer.

Rose'dan söz etmeye başlayınca adamın yüzü aydınlandı. Tasarladıklarımı söyleyince ilkin biraz düşündü sonra kelimelerin üstüne basa basa,

«Güzel, güzel ama» dedi. «Onu razı etmek için epeyce uğraşmam gerekecek. Belki de bu işi hiç başaramıyacaksın.» Beni uğurlarken de şöyle diyordu.

«Rose kelimenin tam anlamıyla bir küçük annedir onu hayata bağlayan, güç, kuvvet veren de bu annelik duygusudur.»

Galway'deki dostumun mektubunu aldıktan sonra Rose'u görmeye gittim. Çocuklar masaya oturmuşlar kızın kuru bir ekmeği kesmesini sabırsızlıkla bekleşiyorlardı.

Ona teklifimi söyleyince bıçağı bırakıp boş gözlerle yüzüme baktı.

Sözlerimi büyük bir şevkle tekrarladım.

«Düşün Rose, Galway'deki dostumun çiftliğinde tam bir ay kalacaksın. Hem de

Mehmet Ali & Aksamserisi

hiçbir iş yapmak yok. Bütün gün gezip dolaşacak, tavukları besliyecek sonra da kilolarca süt içeceksin.»

Bir ara yüzü aydınlandı. Sonra tekrar eski ciddî halini alarak,

«Olmaz» dedi. «Çocuklarla, babama kim bakar sonra.»

«Merak etme» dedim. «Ben hepsini düşündüm. Bir süre için onlara kilise bakacak. Rose gitmen gerekiyor. Yoksa zafiyet gelecek.»

«Olmaz» diye diretti kız. «Küçükten ayrılamam.»

«Peki» dedim. «Öyleyse onu da götür.»

Gözleri parladı. Öteberisini toplarken ve istasyona giderken âdeta sevincinden yerinde duramıyordu. Arabada bebeği kucağında sallarken bir yandan da kulağına,

«İnekler, Mike, inekler» diye fısıldıyordu. Dostumdan sık sık onların sağlık haberini alıyordum. Rose epeyce şişmanlamış. Çiftlik işlerine yardım ediyormuş. Yanlışlarla dolu mektupları kızın engin mutluluğunu yansıtıyordu. Hemen hepsinde Mike'a çiftliğin ne kadar yaradığını uzun uzun anlatırdı.

GÜÇ BİR KARAR

Bir ay göz açıp kapayıncaya kadar geçiverdi. Ay sonunda, dostumdan bomba gibi patlıyan bir haber geldi. Michael'i evlât edinmek istiyorlardı. Bebeği pek sevmişlerdi. Ona evinde hiçbir zaman bulamıyacağı imkânlar sağlıyacaklardı.

Baba bunu çok parlak bir teklif olarak karşıladı. Yalnız her şeyden önce Rose'un kabul etmesi gerekiyordu. Son kararı ona bıraktık.

Hiç birimiz onun bu konuda neler düşündüğünü ve tek başına eve dönmenin ona ne büyük acılar çektirdiğini öğrenemedik.

Babasını ve çocukları görünce neşelendi. Fakat sessizce her şeye kayıtsızdı.

Evde yine kendini toparladı. Eskisinden daha uyanık ve çevikti. Ricaları, sitemleri babayı da yola getirdi. Baba artık her gün işe gitmeye başladı. Bu arada Rose rehindeki bütün eşyaları kurtardı. Artık odalar iyice insanın yüzüne gülmeye başlamıştı. Hattâ Rose şöminenin üstündeki porselen çaydanlığa arada sırada birkaç kuruş bile atabiliyordu.

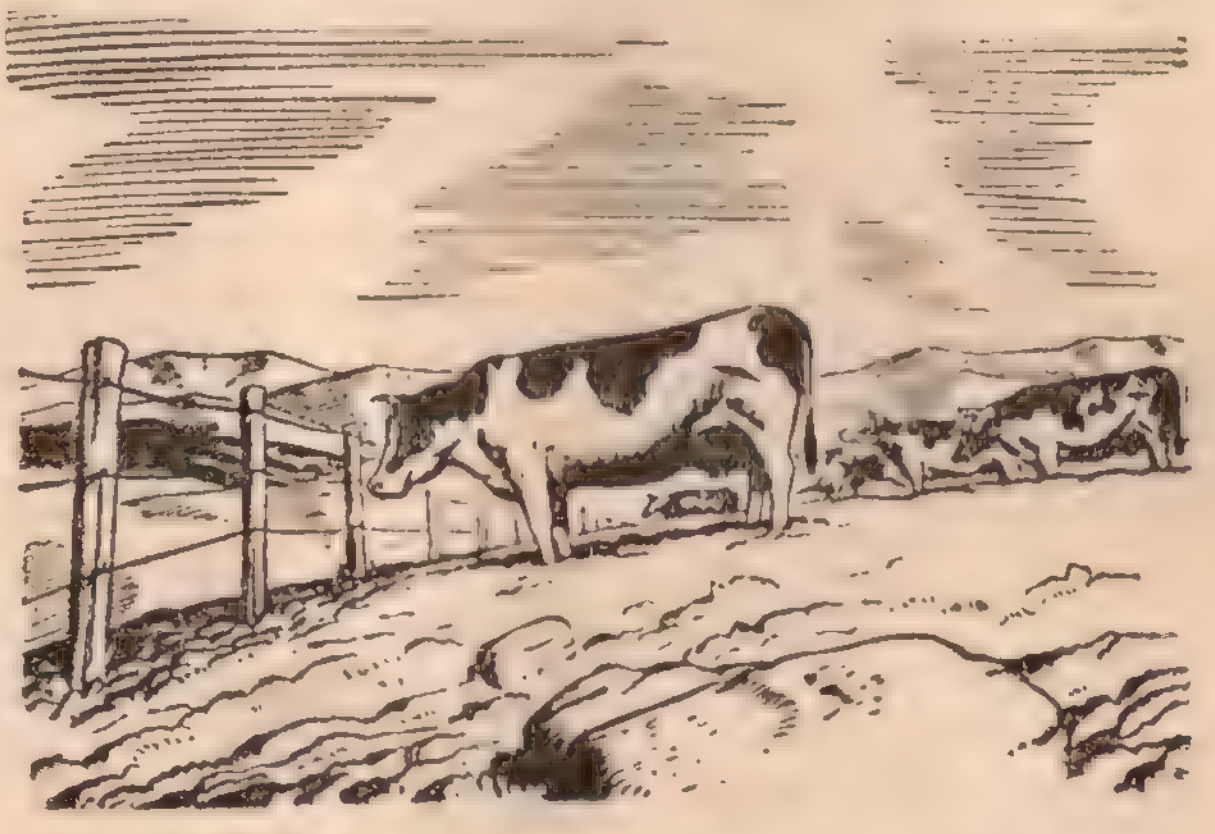

TAHTA KAZIKLAR

Güz yağmurları başlamıştı. Bazen gök gürültüsü ve üst üste şimşeklerle yağmur bardaktan boşanırcasına yağıyordu. Bir gün bu korkunç fırtına çiftçi Hasan dayıyı büyük zarara soktu.

Fırtına koptuğu zaman Hasan dayının inekleri otlakta yayılıyordu. Çiftçinin etrafı tel örgü ile çevrili otlağı çiftlikten oldukça uzaktaydı. Burada ottan başka hiç bir şey yoktu. Ne bir ağaç, ne de sığınacak bir çatı.

Hava bozunca, gidecek bir yer olmadığı için inekler kuyruklarını rüzgârın estiği yöne verip başlarını yere eğerek oldukları yerlerde fırtınanın dinmesini beklemeye koyuldular.

Çoğu birbirlerine sokulmuş, toplu bir halde duruyorlardı. Bir kısmı otlağın etrafını çeviren tellere dayanmışlardı. Yağmur delicesine yağıyordu. Bir ara birden ortalık göz kamaştırıcı bir ışıkla aydınlandı. Bembeyaz bir ışık gök yüzünde geniş bir daire çizerek kay-

Bir akşam üstü geçerken uğradığımda onu ağlar buldum. Sebebini sormaya kalkışmadım. Bir süre öyle sessiz sessiz durduk sonra,

«Onun iyiliği için» dedi gözlerini silerek, «Geleceğini yıkmak istemem.»

Çocuğun sağlık haberlerini sık sık alıyorduk. Yeni ana baba onu memnun etmek için hiçbir şeyi esirgemiyorlardı.

KÜÇÜK HASTABAKICI

Bir sabah acı bir haber aldık. Mike zatürree olmuştu. Rose sapsarı kesilmişti, mektubu elinden bir türlü bırakmıyordu. Sonra sert adımlarla şömineye doğru yöneldi ve çaydanlığı boşaltıp parayı saymaya koyuldu.

«Gidiyorum» dedi. «Yol parası çıktı.» Babasının benim itirazlarımıza kulak astığı yoktu. Üstelik yavrucağa bakabilecek tek kimsenin kendisi olduğunu akıl etmediğimiz için bize çıkışıyordu.

Kesin kararını vermişti. Çocukları bir komşuya bıraktı ve istasyonun yolunu tuttu. Ertesi gün Michael'in başındaydı.

Çocuk çok şiddetli bir zatürreeye yakalanmıştı. Kız, yavrunun nefes alabilmek için ne büyük sıkıntılar çektiğini gördükçe içi eriyordu. Hele öksürük nöbetleri çok beterdi. Kız bulaşıcı bir hastalık olduğuna aldırış etmeksizin çocuğu yataktan kaldırıyor ve öksürük geçinceye kadar koluyla destek oluyordu. Gece gündüz yatağın başından ayrılmıyordu.

Nihayet çocuk hastalığı atlattı ve yavaş yavaş iyileşmeye başladı. Rose ağrıyan kollarını bacaklarını uğuşturarak yanından doğruldu.

«Ben de biraz dinleneyim» diyordu. «Her tarafım ağrıyor.»

İşin kötüsü Mike iyileşmişti ama hastalığı kendisi kapmıştı. O gün yattı ve ateşler içinde uzun bir süre yataktan kalkamadı.

Dostumun Rose'un iyileştiğini bildiren mektubu bizi pek sevindirdi. Hele onu da evlât edinmek istediklerini okuyunca kendimi tutamadım. Ağlamaya başladım. Doğrusu Mike'i ondan ayırmakla onarılması imkânsız bir yara açmışlardı. Şimdi artık her şey yoluna girmişti.

---

boldu. Arkasından büyük bir gümbürtü koptu. Sonra bu gürültü yavaş yavaş dağlar ardında öldü. Yarım saat sonra da fırtına ve yağmur dindi. Etraf derin bir sessizliğe gömüldü.

Akşam üstü hava kararırken inekler kendi kendilerine ahıra dönerlerdi. O gece sürünün yarısı çiftliğe geldi. Hasan dayı pek telâşlandı. Zaten fırtınada hayvanların ne yaptıklarını da merak etmişti. Hemen her işini bırakıp atına atladı ve otlağın yolunu tuttu. Aklını bir sürü soru kurcalıyordu. Acaba ötekilere ne olmuştu? Neden eve gelmemişlerdi?

Tel örgüye yaklaşınca içi burkuldu. İneklerin bazıları telin dibine boylu boyunca serilmiş yatıyorlardı. Saydı. Yirmi tane. Bir türlü inanmak istemiyordu. Ama gerçeği değiştirmek elinde değildi. Yatan hayvanların hepsi de ölmüştü. Kazık gibi, kaskatıydılar. Onların az ötesinde yine tel örgüye dayanmış bir grup inek daha duruyordu. İşin garibi, bunlar sapsağlamdılar. Korkudan oldukları yerlere sinmişlerdi.

Arada şu ufak fark vardı. Yıldırım çarpan ineklerin dayandığı çit tahta kazıklarla desteklenmişti. Sarı kız ve diğer birkaç ineğin yanındaki tel ise demir kazıklara sarılmıştı. Bildiğiniz gibi demir elektriği ileten bir cisimdir. Çite yıldırım düşünce demir direkler üstlerine gelen elektrik akımını toprağa verirler. Sarı kızla diğer ineklere bu yüzden birşey olmamıştı.

Hasan dayı hayvanlara bakarken içi kan ağlıyordu. Zeki adamdı. Durumu anlamıştı. Sebebini pek bilmiyordu ama tahta kazıkların o güzel ineklerin ölümüne sebep olduğunu iyice biliyordu. İçini derin derin çekerek şöyle söyledi:

«Bu bana iyi bir ders oldu. Yarından tezi yok, bu tahta kazıkları söküp atacağım. Biraz paradan çıkarım ama demir kazık dikmek şart. Bir daha yıldırım düşerse can kaybı olmasın bari.»

Eskimolar Ülkesinden
bir hikâyc:

NANOOK

Herkes onun kopek degıl bir canavar olduğu kanısındaydı. Kimse ehlileştirileceğine inanmıyordu ama Rick onun sahibi olabilmek için her türlü fedakârlıga hazırdı.

AMERİKA'NIN Kuzey Denizine yakın küçük Eskimo ticaret merkezindeki Kızılderililer, Eskimolar, hattâ beyazlardan Nanook'u her gören dönüp bir daha bakıyordu. Çok güzel bir köpekti doğrusu. Hem de bir dev Eskimo köpeği. İlk bakışta kaslarının acı kuvveti göze çarpıyordu. Çevik ayaklarının rüzgâr gibi hızlı olduğu açıkça meydandaydı. Güzel başını öylesine dimdik tutuyordu ki, gümüş benekli kulakları Rick'in beline varıyordu.

Çocuk, köpeği görür görmez hayran olmuştu. Satış merkezinde zincire vurulmuştu. Yanında yirmi kadar yeni Eskimo köpeği daha vardı.

Rick hemen satış merkezinin sahibi Bay Twill'i buldu ve,

«Bunu nerden buldun?» diye sordu. Çene calmaya bayılan adam hemen, «Şu mu?» diye söze başladı. «O Nanook'tur. Şimdiye kadar elimden gelip geçen köpeklerin en güzeli. Eskimolar onu da diğer köpeklerle birlikte getirdiler.»

Rick başını salladı. Eskimolar kış başlangıcında fazla köpeklerini getirirler, ve bunların karşılığında köyden, uzun kışı geçirmek için gerekli yiyecek alırlardı. Genel olarak en kötü köpeklerini satışa çıkarırlardı. Ama Nanook öyle Eskimoların işine yaramıyacak bir hayvana benzemiyordu. İşte Rick'in aklı da bu noktaya takılmıştı.

«Acaba böyle güzel bir köpeği niçin satışa çıkardılar?» diye sordu.

«Bilmem» dedi bay Twill. «Anlaşıldığına göre terbiye edilebilecek gibi değil. Azgının biri. Alırken ödediğim para kadar da satmak için vereceğim galiba.»

Rick onun öbür köpeklerden kat kat üstün olduğu kanısındaydı. Hayvanın yanına yaklaşınca, köpek sivri dislerini göstererek hırladı.

«Pek sokulmasan iyi olur» dedi Bay Twill. «Ne yapacağı pek belli olmuyor da.»

Bu sırada dükkâna bir müşteri geldiğinden Bay Twill koşarak gitti.

Rick gülümsiyerek hayvana yaklaştı ve yumuşak bir sesle,

«Şimdi seninle tanışacağız» dedi.

Avucu yukarı gelecek şekilde elini uzattı.

Bu askerlerden öğrendiği bir hileydi. Öğreten adam,

«Yabancı bir köpekle dost olmak istiyorsan» demişti, «sakın ilk karşılaşmada elini onun başına götürmeğe kalkışma. Vurmak istediğini sanarak saldırır. Avcunun içiyle çenesinin altını okşa.»

Rick bir adım daha attı, çömeldi.

Parlak gözler hareketlerini izliyordu.

Koca köpek birden çocuğun boğazına atıldı. Bu, kana susamış kızgın bir kurdun saldırısına benziyordu. Zincir engel olduğundan beyaz dişler hedeften bir adım kadar ötede büyük bir çatırtıyla boşlukta kapandı.

Çocuk arka üstü düştü. Ümidi kırılmıştı. Fakat kısa bir süre sonra toparlanarak,

«Kabahat bende» diye gülümsedi. «Çok acele ettim. Seni kızdırdım.»

Köpekten korunabileceği bir uzaklığa çekilerek söylenmeğe devam etti.

«Yalnızsın. Yeni çevrende afallamışsın. Bütün bunlar gözlerinden okunuyor. Burada oturup seninle durmadan konuşacağım. Göreceksin bak çok geçmeden bana alışacaksın.»

Alçak, yumuşak bir sesle hayvana tatlı sözler söylemeğe başladı. Nanook zincirine asılıp, şahlanarak önce dinlemeye koyuldu. Tam bir hafta bu böyle devam etti. Hafta sonunda hayvan oturacak kadar yola gelmişti.

Rick için bu büyük bir başarıydı. «Tamam» dedi. «Görüyorsun ki, otururak da sözlerimi dinliyebiliyorsun. Demek, artık bana inanmağa başladın.»

Nanook butlarının üstüne oturunca Rick hemen bir parça et uzatıverdi,

Nanook kalktı. Havayı kokladı. Sonra eti usulca dişlerinin arasına aldı ve bir lokmada yutuverdi.

Rick sevinçle söylendi.

«Eti alırken, canımı yakmamağa dikkat ettin.» Bundan cesaret alarak elini ağır çenenin altına soktu ve boğazının beyaz tüylerini okşadı.

Çocuk sevinçten deliye dönmüştü. Hemen dükkâna seğirterek,

«Twill amca, bil bakalım ben ne yaptım?» diye şakıdı. «Nanook'u okşadım. Hem de çok hoşuna gitti.»

Satıcı bilmiş bilmiş söylendi.

«Çok kurnazdır. Pek güven olmaz.»

O zamana kadar Rick köpekle arkadaş olmaktan, onun güvenini kazanmaktan başka bir şey istememişti. Artık Nanook'un kendisini sevdiğini iyice anlamıştı. Bu soylu köpeğin sahibi olmak amacındaydı.

Dudaklarını ıslatarak,

«Bay Twill» dedi. «Onun için ne kadar istiyorsunuz?»

«Nanook mu?» dedi adam. «Onu satalı iki hafta oldu. Balsam Ridge'den bir asker aldı. Beyazlara alışsın diye de burada bıraktı.»

«Yani, onu ihtiyar Jack'e mi sattın?» dedi. Çocuk kekeliyerek, «Ama, o köpeklerini öldüresiye döver.»

«Böylesini dövmek için de sağlam pazu ister» dedi satıcı.

Çocuk,

«Ama bu köpek dövülmez» dedi. «O vakit üzüntüsünden ölür mutlaka.»

Adam bu işle artık hiçbir ilişkisi bulunmadığını belirtmek için omuz silkip başka işlerine baktı. Rick âdeta hastalanmıştı. Göz yaşlarını zor tutuyordu. Tekrar Nanook'un yanına döndü. Hayvana iyice sokuldu. Kulağının arkasını okşamağa başladı. İlk hırlama yavaşladı, yavaşladı. Bu defa çocuk boynunu okşamaya başladı. Köpek, çocuğun her hareketini iyice gözlüyordu. Rick, attığı sert ve çabuk bir adımın, elinin ani bir

PARKER
SUPER Quink

Her nevi kalem için en iyi mürekkep.

Yazarken, dolma kaleminizi temizler.

5

İlâncılık 5288

hareketinin kendisini ölümün pençesine atacağını çok iyi biliyordu. Yalnız o hiç bir şeyden korkmuyordu. Zira şimdi sevdiği hayvanın hayatını kurtarma çabasına girişmişti.

Köpeğin yanına oturup konuşmağa başladı:

«Bir haftamız var Nanook. İhtiyar Jack seni almağa geldiğinde öyle hareket etmelisin ki, seni dövmeye kalkışmasın. Otur yavrum. Gerçekte sen çok iyi bir köpeksin. Sana ne olduğunu çözdüm galiba. Biri seni dövmüş, hem de çok kötü dövmüş, ondan sonra da seninle baş edememiş, bu yüzden de satmak zorunda kalmış.»

Rick, her geçen gün bu düşüncelerinin doğru olduğunu iyice anlıyordu. Zira köpeğe gösterdiği sevgi ve anlayışın meyvalarını alıyordu.

Rick'in meteoroloji uzmanı olan babasına ufak tefek yardımlar yapmaktan başka işi yoktu. Bu yüzden günün büyük bir kısmını Nanook'un yanında geçiriyordu.

Bir akşam yemeğe biraz geç geldi. Çok sevinçli ve yanakları al aldı.

«Nanook'a tasma taktım» dedi annesine babasına, «bütün gün etrafı dolaştık.»

«Jack'ın işine karışmasan iyi olur, yavrum,» dedi. «Aksi bir adamdır. Köpeğine nasıl davranması gerektiğini senden öğrenmek hiç de hoşuna gitmeşe gerek.»

Fakat Jack'la karşılaşması pek ani oldu. Rick bir gün satış merkezinin arka bahçesinde köpeğe koşum takmış irice bir kayayı çektiriyordu. Jack çıkageldi. Onları görünce öyle bir kükredi ki, Bay Twill dükkândan kendini hemen dışarı attı.

«Birşey yok» dedi ellerini uğuşturarak. «Çocuk köpeği yola getirmeye çalışıyor.»

Öteki,

«İstemem» dedi. «Kuş beyinlilerin işime burunlarını sokmalarını istemem.»

Rick usulca çekildi ve evinin yolunu tuttu. Köpeğin götürülüşünü görmek istemiyordu.

Birkaç gün sonra kar her tarafı kapladı. Küçük köyde iş hayatı birdenbire canlanıverdi. Jack birkaç kere köye geldi ama kızağını çeken köpekler arasında Nanook yoktu.

Jack, Bay Twill'i kendisini kandırmakla suçlamıştı. Zira köpek kızağa koşulacak cinsten değildi. Öteki köpeklerle durmadan kavga ediyormuş. Birkaç defa Jack'ın üstüne de saldırmış. Ama tabii öldüresiye dayakla karşılığını da görmüş.

Bay Twill Rick'e,

«Jack hayvan akıllanıncaya kadar dövecekmiş» dedi. «Eğer yola gelmezse çekip vuracakmış.»

Rick'in yüzü kıpkırmızı kesildi.

«Olamaz, olamaz» diye öfkeyle yumruklarını sıktı.

«Nanook benim köpeğim. Gidip Jack'ı göreceğim, köpeğe ne kadar isterse veririm.»

«Sakın oralara gitmeye kalkışma» dedi satıcı. «Jack kulübesine yaklaşanlara ihtar atışları yaparmış bu arada vurdukları da olurmuş.»

«Peki buna sebep ne? Para mı?» diye sordu çocuk.

«Nefret. Herkes ondan, alçakça hilelerinden ötürü nefret etmişler, bu yüzden yıllar öncesi, öç almak için kulübe-

YILIN EN GÜZEL KİTABI

Kadıköy'den Nur Akgül kardeş yazıyor :

Sevgili Doğan Kardeş,

Doğum günümde hediye olarak gelen kitaplar arasında İdil Özerdem'in «Güneşlerin Şarkıları» adlı şiir kitabı da vardı. Onu ne kadar beğendiğimi anlatamam. Hem içindeki şiirler güzel, hem içindeki resimler güzel, hem de basılışı güzel. Bu kitabın her tarafı, her şeyi güzel. Onun için onu görmemiş, okumamış bütün kardeşlerime salık veriyorum. Onu mutlaka görsünler, okusunlar da bana dua etsinler, diye sana bu mektubu yazdım. Onu Doğan Kardeş'de basarsan kardeşlerime bir hizmet yapabildiğim için beni sevindirmiş olursun.

sini yakıp kül etmişler. Şimdi o da hiç bir şeyi oluruna bırakmıyor, onun acısını çıkarmaya çalışıyor.»

Rick, «Ben de oluruna bırakmıyorum» diyerek dişlerini gıcırdattı. «Gidip kendisiyle konuşacağım.»

Ertesi gün şafakla kalktı. Cebine artırdığı bütün parasını koydu. Sırtına da kar ayakkabılarını vurup yola düzüldü. Jack'ın kulübesi epeyce uzaktı. Rick, Jack'ın kızak izlerini takip ediyordu. Vâdinin öbür ucunda bir karaltı gördü. Bu bir kızaktı. Demek Jack öbür taraftaki tuzaklarını kontrol etmeye gidiyordu. Rick arkasından seslendi, koştu ama boşuna. Ne yapacağını düşünürken arkasındaki kulübeden kısık bir havlama duydu. Birden yüreği ağzına geldi. Kulaklarına inanamamıştı. Damarlarında daha çok kurt kanı bulunan Nanook havlıyordu. O tarafa dönüp koştu.

Dev Eskimo köpeği bağlı olduğu zinciri olanca gücüyle çekerek havaya sıçrayıp duruyordu. Kıpkırmızı gözlerinden nefret saçıyordu. Rick dudaklarını ısırdı. Zira köpek kendisini tanımamıştı. Birden sebebini de kavradı. Hayvan açlıktan ölmek üzereydi. Hemen koşup yiyecek birşeyler bulmak için ortalığı araştırmaya başladı. Eline bir kutu donmuş balık geçti. Açıp iki parçasını köpeğin önüne attı. Bir yandan da ona eskisi gibi tatlı sözler söylüyordu. Birden arkadan Jack'ın kızgın homurtusu duyuldu.

Adam kızaktan atlamış tüfeği elinde kendisine doğru koşuyordu.

«Demek köpeğimi çalıyordun!» diye gürledi. Rick olduğu yerde taşlaşmıştı.

«Hayır» diyebildi. «Satın almağa geldim.» Kocaman bir yumruk yüzünün bir yanına inince kendini yerde buldu. Adam başında durmuştu. Öfkesinden ağzından tükürükler saçılıyordu.

Birden kül renkli bir karaltı adamın boğazına atıldı. Korkunç bir feryat yükseldi. Rick'in korkudan gözleri faltaşı gibi açılmıştı. Hemen ayağa fırladı.

«Nanook» diye ileri atıldı. Keskin dişler Jack'ın etli ensesine saplanırken Rick köpeğe sarılıp olanca kuvvetiyle kendisine doğru çekmeye başladı, ikisi birden karların içine yuvarlandılar.

Rick, yere upuzun serilmiş olan Jack'ın üstünden kalktı. Bu sırada köpek de çömelmiş oturuyordu Rick yumuşak bir sesle, tatlı sözler söylediğinden tekrar saldırmaya kalkışmıyordu. Köpek yaklaşıp, burnuyla ona sürtündü. Bu arada çocuk tasmasını yakalayıverdi. Jack ayaga kalkarken çocuk hayvanı sıkıca tutuyordu.

Adamın ilk işi elini ensesine götürmek oldu. Yarası pek ağır değildi.

Hafif hafif iki yana sallanarak,

«Hayatımı kurtardın, çocuk» dedi. «Sebep neydi?» Çocuk elini cebine atıp para dolu avucunu öne uzatarak, «Ben buraya Nanook'u almaya gelmiştim.» dedi. «O benden başka kimsenin efendiliğini tanımaz.»

Adam kar içinden kameşını ve tüfeğini alarak,

«İşte bunlar» dedi. «Onun efendisidir. Al onu şu ağacın yanına götür ve serbest bırak. Sen yoluna devam ederken bir yandan da onu çağır. Eğer seninle gelirse kurtuldu. Yok bana gelirse gözlerinin ortasına bu kurşunu sıkarım. Nanook, Rick'in bıraktığı ağacın dibine oturdu. Rick yavaş yavaş ilerdeki ağaca doğru yürümeye başladı. Çocuk bunun hiç de yerinde bir sınav olmadığını çok iyi biliyordu. Bu, efendiler arasında bir seçim denemesi değil de sevgi ile nefretin yarışmasıydı. İhtiyar kurt nefretin, ne kadar güçlü olduğunu da çok iyi biliyordu.

Rick heyecanını gizlemeye çalışarak okşayıcı bir sesle,

«Gel Nanook, buraya gel» diye seslendi.

Öte yanda kamçı şakladı. Nanook yerinden fırladı. Bir ona bir de ötekine baktı. Bu sırada tüfek patladı ve köpeğin yanındaki karları havaya kaldırdı.

Nanook, kulaklarını gövdesine iyice yapıştırdı. Düşmanıyla karşılaşmak için ileri atılmaya hazır duruma geçti.

«Nanook geri dön» diye haykırdı çocuk. Korkulu ses köpeği kendine getirdi ve yönünü değiştirerek hoplıya zıplıya Rick'e doğru gitmeye başladı. Rick çömelerek kollarını açtı, biraz sonra yüzü yumuşacık tüyler arasına gömüldü. Başını kaldırdığında Jack elini sallıyordu.

TELGRAFLA HABERLEŞME

1829 DA SAMUEL FINLEY BREESE MORSE, RESİM TAHSİL ETTİĞİ LONDRA'DAN VATANI AMERİKADAKİ ANNESİNE ŞÖYLE YAZIYORDU...

Düşünsene sana bir, saniyede anda müjdelemek imkânı verdim! Ne var ki aradaki 3000 millik mesafe hemen hemen aşılmaz gibi bir bariyer teşkil ediyor. Bunu aşmak için bir hat tesisine gerek duyuyorum.

SAMUEL MORSE, BİR YANDAN RESİM ÇALIŞIRKEN, ELEKTRİKTE TAHSİL ETTİ. AMERİKA'YA SULLY ADLI GEMİ İLE DÖNERKEN, PARİS'TE ELEKTRİK TAHSİL EDEN BİRİYLE AYNI MASAYA DÜŞTÜ..

DR. JAKSON, ACABA ELEKTRİK AKIMI NEKADAR UZAĞA GÖNDERİLEBİLİR? HIZI NEDİR

YAPTIĞIMIZ BİR DENEMEDE BİR KANGAL TELİN UCUNDAN VERİLEN ELEKTRİK, ÖTEKİ UCUNDA ANINDA KIVILCIM MEYDANA GETİRDİ.

KAMARASINA ÇEKİLEN MORSE, YOL BOYUNCA BU KONU ÜZERİNDE DÜŞÜNEREK NOTLAR KAYDETTİ.

ELEKTRİK AKIMINI İSTEDİĞİM ZAMAN KESEREK UZUN, KISA KIVILCIMLAR MEYDANA GETİREBİLİRİM. BİR ŞİFRE İLE KELİMELER YAZDIRABİLİRİM!

SULLY GEMİSİ KARAYA YANAŞTIĞINDA MORSE, DEFTERİNİ TELGRAF MODELLERİYLE VE ÇİZGİ-NOKTALARDAN MEYDANA GELEN "MORSE" ALFABESİLE DOLDURMUŞTU.

KAPTAN, YAKINDA HERKES TELGRAFTAN BAHSEDİNCE, İLK ÇALIŞMALAR BENİM GEMİMDE OLMUŞTU DERSİN..

SAMUEL MORSE, NEVYORK ÜNİVERSİTESİNDE RESİM DERSLERİ VERMİYE BAŞLADI. OTURDUĞU MİNİCİK ODA HEM RESİM ATÖLYESİ HEMDE LABORATUVARIYDI.

BU YAYLARLA DİŞLİLERİ, ESKİ BİR SAATTEN ÇIKARDIM. ELEKTRİK AKIMININ ETKİSİLE KALEM, HAREKETLİ BİR KAĞIDA NOKTA VE ÇİZGİLER YAZIYOR.

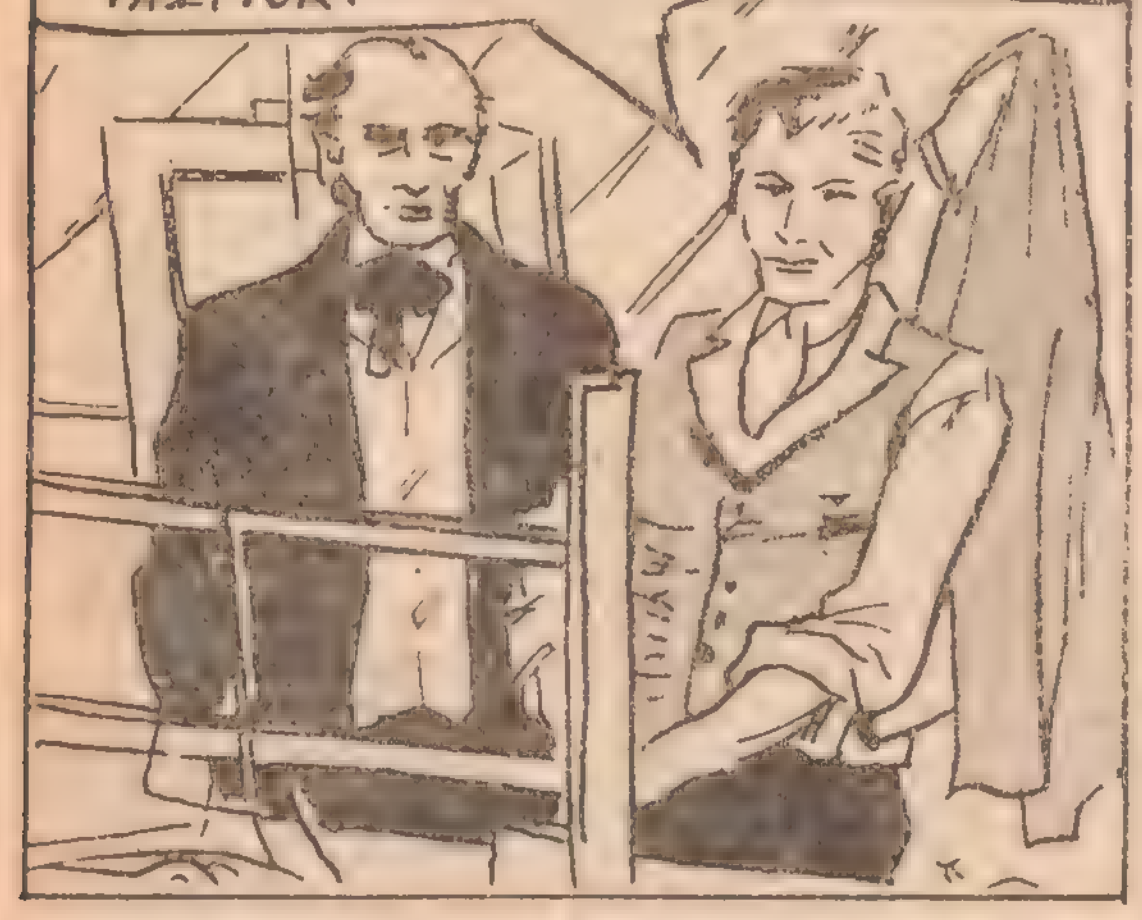

MORSE'UN ÖĞRENCİLERİNDEN BİRİ ALFRED VAIL, MORSE'UN ORTAĞI OLDU. ALFRED'İN HEKİM OLAN BABASINA, İŞLERİ İÇİN SERMAYE YATIRMASINI İSTEDİLER.

SAÇMA BİR DÜŞÜNCE AMA BİR DEFA DENEYELİM. SİZE 2000 DOLAR VERİRİM. ARACINIZ İŞLERSE, İLERİSİ İÇİN, PARAYI KONGREDEN İSTERSİNİZ!

İKİ ORTAK ALFRED'İN BABASININ NEW JERSEY'DEKİ FABRİKANIN BİR KÖŞESİNDE İLK MODELİ GELİŞTİRDİLER. VAIL'İN BABASINI TELGRAFI GÖRMİYE DAVET ETTİLER.

MAKİNENLE ŞU MESAJI VER BAKALIM, ÖBÜR UÇTAKİ PROFESÖR MORSE BİZE NE OLDUĞUNU SÖYLİYEBİLECEK Mİ?

MESAJ VERİLDİ.

"SABREDEN HİÇ ZARARLI ÇIKMAZ" DİYOR.

TAMAM, DEMEK ÇALIŞIYOR BU!

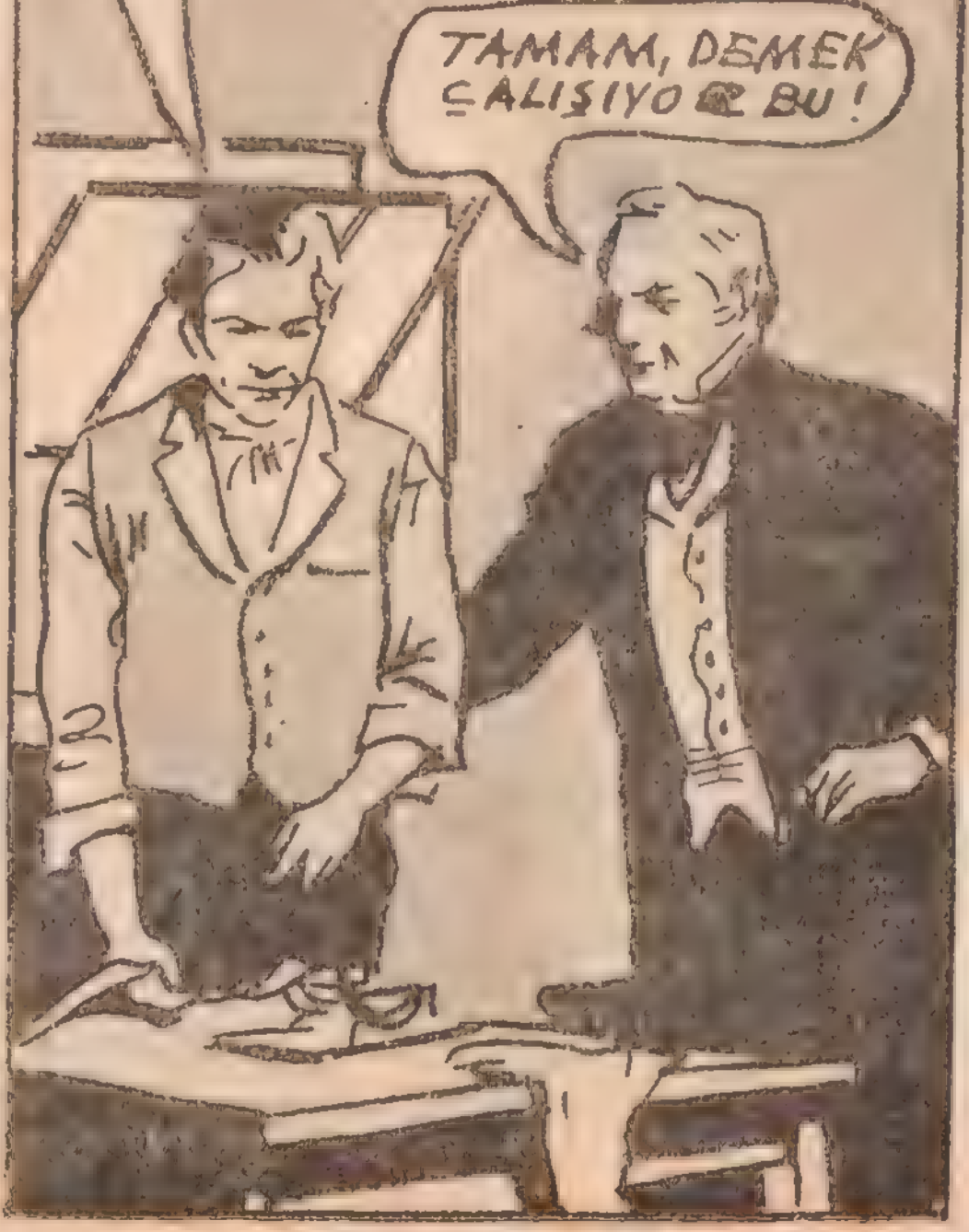

1843 DE, 5Km. UZUNLUĞUNDAKİ BİR TELİN İKİ UCU ARASINDA HABERLEŞMEYİ SAĞLAYINCA ALETİ PAKETLEYİP WAŞİNGTON'A YOLLANDILAR.

KONGRE 30000 DOLAR VERİRSE BALTİMORE, WAŞİNGTON ARASINDA HABERLEŞME SAĞLAYABİLİRİZ! TELGRAF 800 Km. DEDE AYNI MÜKEMMELLİKTE ÇALIŞIR.

MORSE, KONGREYE SUNDUĞU TEKLİF TARTIŞILIRKEN GÜNLERCE SALONUN BİR KÖŞESİNDE ALAYLI KONUŞMALARI İZLEDİ.

30000 DOLARI TELGRAFA VERECEĞİMİZE NİYE AYA MERDİVEN KURULMASINA SARFETMİYELİM.

BU PARANIN YARISINI MORSE'A, YARISINI İPNOTİZMA YAPAK İSTİYEN ÇATLAĞA VERMEK YERİNDE OLACAKTIR.

ŞUBATIN 23ÜNDE KONGRE OYUN SON TOPLANTISINI YAPIYORDU. OTURUMUN KAPANMASINA BİR SAAT KALDIĞINDA ONAYLANACAK 140 TEKLİF DAHA VARDI

ÜMİTSİZLİK İÇİNDE OTELİN YOLUNU TUTTU!

NEW YORK'A GİTSEM İYİ OLACAK! OTEL BORCUNU ÖDEYİP, BİLETİ ALDIKTAN SONRA CEBİMDE 37 SENTİM KALIYOR.

ERTESİ SABAH MORSE, AŞAĞI İNDİĞİNDE BİR MİSAFİRİN KENDİSİNİ BEKLEMEKTE OLDUĞUNU GÖRDÜ. BU, İMTİYAZ HAKLARI KOMİSYONU MÜDÜRÜNÜN KIZIYDI

TELGRAFLA İLGİLİ DİLEKÇENİZ KABUL EDİLDİ. BABAM, BAŞKAN TYLER'IN İMZALADIĞINI GÖRMÜŞ. TEBRİKLER.

MORSE, ÖYLESİNE HEYECANLANMIŞTI Kİ, SÖYLİYECEK BİRŞEY BULAMADI SONRA...

SİZ VE BABAN, GERÇEK DOSTLARIMSINIZ. TELGRAF HATTI DÖŞENİNCE İLK MESAJI GÖNDERMENİZİ RİCA EDECEĞİM

BU, BENİM İÇİN BÜYÜK BİR ŞEREFTİR!

MORSE, ADAMLAR TUTTU. WAŞINGTON BALTİMORE ARASINDAKİ TELGRAF HATTINI TOPRAĞIN ALTINDAN DÖŞEMİYE BAŞLATMIŞTI.

NE VARKİ ELEKTRİK TOPRAĞA AKIVERİYORDU. MORSE TELİ YALITMAK İÇİN ÜSTÜNÜ PAMUKLA ÖRTMEYİ DENEDİ. BU BİRAZ PAHALI OLACAKTI.

DAHA 9 Km. KADAR TEL YALITTIK AŞAĞI YUKARI 20000 KADAR HARCADIK. NE YAPSAK ACABA

MORSE'UN ARKADAŞLARINDAN BİRİ CÂZİP BİR FİKİR VERDİ.

AKIM KAYBINI ÖNLEMEK İÇİN HATTI NİÇİN HAVADAN ÇEKMİYORUZ?

TELLERİN DİREKLERE TEMASINI DA KIRIK ŞİŞELERİN BOYUNLARINI KULLANARAK MANİ OLURUZ!

İNCECİK TELİN İKİ ŞEHİR ARASINA ÇEKİLMESİ GÜNLERCE SÜRMÜŞTÜ. HALK BUNDAN ÇOK KORKUYORDU.

GEL YAVRUM GEL! ELEKTRİK ÇARPAR SONRA!..

HAT, 1844 YILI 24 MAYISINDA TAMAMLANDI. BAŞKENTTE SEÇKİN KİŞİLERİN HUZURUNDA İLK DENEME YAPILDI.

SAMUEL MORSE, KOMİSYON BAŞKANININKIZININ YAZDIĞI MESAJI BALTİMORDAKİ ORTAĞINA VERİRKEN HER KES HAYRANLIKLA BAKIYORDU

A-L-L-A-H N-E-L-E-R Y-A-R-A-T-M-IŞ-!

SON

Vücudumuzu ve Çevremizi Tanıyor muyuz?

1) İNSANOĞLU İLK DEFA NE TÜRLÜ BİR DOĞAL ORTAMDA YAŞAMAYA BAŞLAMIŞTIR?

Balta girmemiş ormanlarda kutup ayılarına rastlasanız veya develerin Grönland'ın buzlu tepelerinde dolaştığını görseniz, herhalde çok, pek çok şaşırırdınız. Zira her hayvanın yaşadığı özel bir ortam vardır. Ama insanoğlu güney kutbundan kuzey kutbuna kadar heryere yayılmıştır. Kuşlardan daha yüksek-lere çıkar birçok balıktan daha derinlere iner. Kutuplarda yahut da sıcak kuşakta yerleşebilir.

Gerçekte bizim doğal vatanımız sıcak ülke ormanlarıdır. Hayvanlardan en yakın akrabalarımız olan maymunlar da buralarda yaşarlar.

İlk insnlar soğuktan korunmak için vücutlarını hayvan derileriyle örtmesini öğreninceye kadar ormanlardan ayrılamamışlardır. Ayıların, köpeklerin sırtında sıcacık kürkleri var. Bu yüzden en soğuk yerlerde yaşarlar. Tabiat onları soğuktan korur. Halbuki insanların kendi kendilerine bakmaları gerekmektedir.

2) NASIL SERİNLERİZ?

İnsan vücudunun normal sıcaklığı 36° kadardır. Bu sıcaklık azalır veya çoğalırsa hasta oluruz. Sıcaklığımız birkaç dereceden daha fazla değişirse hayatımız tehlikeye girer.

Ormanda veya yurdumuzda yazın sıcak bir günde vücudu serin tutmak oldukça önemli bir problemdir. Köpeklerin koştuktan sonra veya çok sıcaklarda ağızlarını açıp nasıl solduklarına dikkat etmişsinizdir. Buna sebep serinleme isteğidir. Böylece sıcaklığı ciğerlerinden havaya atmaya çalışırlar. Biz ise terliyerek serinleriz.

Derimizin her tarafına yayılmış binlerce minik ter bezi, tuzlu su salgılamaya başlar. Bu su buharlaşırken tıpkı sırtınıza ıslak elbise giymişsiniz gibi deriyi soğutur. Bunun bilimsel açıklanması şöyledir. Bir damla ter içindeki atomlar, su buharındaki atomlardan çok daha yavaş hareket ederler. Vücudumuzun sıcaklığı ter damlasındaki atomların hareketini hızlandırmaya harcanır.

Çok sıcak bir çevrede ağır işte çalışan bir adam dört saat terleyince dört litre kadar su, 30 gr. kadar da tuz kaybedebilir. Ayrıca sıcakta koltuklarımızdan terlemenin bizi serinletmekte pek az rolü vardır. Burada önemli olan vücudun diğer kısımlarının terlemesidir. Yazın bazı günler ne yaparsanız yapın bir türlü serinleyemediğinizi farketmişsinizdir. «Bugün hava ne sıkıntılı» dediğinizi veya denildiğini duydunuz harhalde. Böyle günlerde etrafımızı çepçevre saran havada bol miktarda su buharı bulunur. Vücudumuzun çıkardığı ter çok yavaş buharlaştığından serinlemekte güçlük çekeriz.

• • •

3) ISINMAK, SERİNLEMEKTEN DAHA ZORDUR!

• • •

Elbiseler olmasa, derimiz bizi ısıtamaz. Isınmak için koşarsınız, ellerinizi uğuşturur ayaklarınızı yere vurursunuz. Kasların hareketiyle içten bir ısınma olur. Ama dışarının soğuk olması sebebiyle vücudunuz yer yer morarır ve titremeye başlarsınız. Morarmanız, deriye gelen kanın kesilmesi demektir. Bu da tabiat anamın vücudun daha fazla ısı kaybını önlemek için bulduğu bir yoldur. Deri sıcak olursa, ısısını durmadan etrafındaki soğuk havaya verir. Kan devamlı olarak ısıyı deriye taşısaydı, kısa zamanda donmak işten bile değildi.

Vücut, kanın geçtiği minik kanalları büzmek suretiyle, onlara oldukça az kan verir. Deri soğur ama iç sıcaklık değişmez.

Titreme kaslarımızın çok hızlı hareketinden başka birşey değildir. Titremeyi önlemek elimizde değildir.

Zira titreme de terleme gibi beyindeki hipotalamus merkezi tarafından kontrol edilir. Bunun ödevlerinden biri de vücudu gereken sıcaklıkta tutmaktır. Titreme kasları hareket e getirir bu da oturduğunuz yerde bile vücudunuza ayrıca sıcaklık verir.

Üşüme belirtilerinden biri de tüylerin diken diken olmasıdır. Deri üzerinde beliren her kabartının üstünde bir kıl bulunur. Ne var ki, bunun vücudu ısıtmakta hiçbir faydası yoktur. Bu bize, hayvan atalarımızdan kalma bir mirastır. Zira deri üstünde soğuk havayla teması kesecek kadar kıl bulunmaz.

Soğuktan gerçek koruyucumuz esvaplarımızdır. Buzlarla kaplı kuzey ülkelerinde yaşıyan eskimoların esvapları ren geyiği derisindendir. Bunlar tam vücutlarına göre değil de biraz molcadır. Sımsıkı bir elbise gündüzün terliyenlerin terini emeceğeinden gecceleyin de donacaktır.

Mehmet Ali & Akşamsefası

ÇİN HAKANI VE BÜLBÜL

Anlatan: S. Türkis Noyan

DAKTİYLE Çinde bütün güzel şeylere meraklı, zevk sahibi ve iyi yürekli bir hakan yaşarmış. Bu hakanın ülkesi, içinde yaşadığı incecik saydam porselenden yapılma sarayı, baştan başa renk renk ve eşsiz güzellikte çiçeklerle bezenmiş bahçesi bütün dünyada ün saldığından, buraya sık sık uzak diyarlardan gezginler gelir, gördükleri şeylere hayran kalır, memleketlerine döndüklerinde anlata anlata bitiremezlermiş. Fakat bu ülkeye gelen yabancıların en fazla övdükleri şey, hakanın bahçesinde dinledikleri bülbül sesi imiş.

Bu bülbül Çin Hakanının bahçesinin bitiminde bulunan ve denize kadar uzanan bir ormanın ulu ağaçlarında yaşar ve akşam karanlık bastıktan sonra gün doğuncaya kadar tatlı sesi ile şakıyarak en içli en güzel nağmelerini etrafa dinletirmiş. O ötmeğe başladığı zaman sandalı ile denize açılmış olan ve ağlarını toplayan balıkçı bile bir süre işine ara verir baştan aşağı kulak kesilerek «Aman Tanrım, ne güzel!» diye içini çekermiş.

Günlerden bir gün yabancı ülkelerin birinde yaşayan tanınmış bir yazar Çin Hakanının sarayı, onun içindeki ve bahçesindeki san'at eserleri hakkında bir kitap yazmış ve bu kitabında güzel sesli bülbüle de geniş bir yer ayırmış, onu dinlemiş olan şairlerin şiirlerini de eklemiş ve sonunda «Çin Hakanının ülkesinde karşılaştığım bütün güzellikler; denizin kenarındaki ormanda yaşayan bu bülbülün sesi yanında sönük kalır.» diyerek eserini tamamlamış. Bu kitap bütün dünya dillerine tercüme edilip elden ele dolaşmış ve günün birinde Çin Hakanının da eline geçmiş. Hakan ülkesini, porselen sarayını renk renk çiçeklerle, çeşit çeşit bitkilerle dolu bahçesini öven bu kitabı büyük bir zevkle

okumuş, okudukça da koltukları kabarmış, fakat sonuna doğru güzel sesli bülbül bahsine gelince çok şaşırmış. Kendi kendine: «Nasıl olur, benim bu kuştan hiç haberim yok. Benim ülkemde, hattâ bahçemin dolaylarında böyle güzel sesli bir kuş bulunsun da, ben bilmiyeyim! Onu hemen buldurup buraya getirtmeli ve dinlemeliyim.» diye söylenmiş ve uşaklarını çağırtarak güzel sesli bülbülü sarayına davet etmeleri için emir vermiş. Hakanın uşakları da o güne kadar bülbülün varlığının farkında değillermiş, bu yüzden büyük bir telâşa düşmüşler, bülbülü nasıl ve nerede bulabileceklerini araştırıp soruşturmaya başlamışlar. Fakat sarayda görevli olanların hiçbiri güzel sesli bülbülü tanımıyormuş. Sadece mutfakta aşçının yanında hizmet gören küçük bir kız onlara bülbül hakkında bilgi verebilmiş. Demiş ki: «Sizin aradığınız kuşu ben çok iyi tanıyorum. Her akşam deniz kenarında küçük bir kulübede oturan annemi görmeye giderken ormanın içinden geçerim ve o zaman bülbülün ötüşünü duyarım. İsterseniz sizi onun bulunduğu yere götüreyim.»

Bunun üzerine Hakanın uşakları küçük aşçı kızın peşine düşmüşler ve ormanın yolunu tutmuşlar. Yolda giderlerken çalıların arasından bir ineğin böğürdüğünü duymuşlar. Uşaklardan biri: «İşte bülbül bu olsa gerek,» diye bağırmış «gerçekten kuşcağızın çok gür bir sesi var...»

Fakat aşçı kız «Hayır aradığınız kuş bu değil, bu sadece bir inek,» diye cevap vermiş ve yürümeye devam etmiş. Az sonra bataklıkta bağırışan kurbağaların sesi duyulmuş. Gene uşakların biri «Aman ne güzel!» diye bağırmış, «bülbülün ötüşü bu olsa gerek, herkesin söylediği kadar var, sahiden tıpkı çıngırak sesine benziyor.» Fakat aşçı kız onun da yanlışını doğrulamış. «Hayır bu duyduğunuz kurbağa sesi. Bülbülün ötüşü buna hiç benzemez. Biraz daha sabredin, yakında onu işitebileceksiniz.»

Tam o sırada güzel sesli bülbül ağaçlardan birinin tepesinde şakımaya başlamış. Küçük kız «İşte o, şurada, şu dala konmuş, bakın!» diye seslenmiş. Bütün uşaklar bu küçük, gösterişsiz kuşun ötüşünü bir süre hayranlıkla dinlemişler, sonra ona, Çin Hakanının kendisini sarayına davet ettiğini, orada, seçkin bir dinleyici kütlesi önünde san'atını göstermesini istediğini bildirmişler.

Bülbül: «Benim sesim bu yeşil ormanın içinde kulağa daha hoş gelir,» diye cevap vermiş. «Ama madem ki Ulu Hakanım emrediyor, sizinle birlikte saraya gelir onun önünde öterim» demiş ve uşakları takibetmiş.

O akşam Çin Hakanının porselen sarayında büyük bir şenlik tertiplenmiş, her tarafı pırıl pırıl parlayan salonda yüzlerce, binlerce altın şamdan yakılmış, her taraf bahçenin en güzel çiçekleriyle süslenmiş. Çiçeklerin saplarına asılan mini mini gümüş çıngıraklar en ufak esintide çın çın ötüyor, her tarafı tatlı sesleriyle dolduruyorlarmış. Salonun ortasına Hakanın oturacağı yerin tam karşısına uşaklar altından zarif bir sütun dikmişler. İşte bülbül bunun üzerine konacak, burada ötecekmiş.

Çin Hakanının konukları salonda toplandıktan sonra bülbül şarkısına başlamış. O kadar güzel ötmüş, öyle içten şakımış ki, güzelliğe âşık olan Hakanın gözleri dolmuş ve gözyaşları yanaklarından aşağı süzülmeye başlamış. Bülbül bunu görünce büsbütün coşmuş ve bütün dinleyicileri sesinin güzelliği ve nağmelerinin tatlılığı ile büyülemiş.

Çin Hakanı bunun üzerine bülbüle kıymetli bir ödül vermek istemiş fakat bülbül bunu kabul etmemiş. «Ben Hakanımın içlenerek gözyaşı döktüğünü gördüm. Bu benim için en büyük hediyeden daha değerlidir. Başka bir şey istemem artık,» demiş ve yeniden tatlı ve gönüllere iş-

HERKES GELECEĞİNİ
KÜÇÜKKEN HAZIRLAR

Çocuklarını seven, onların geleceğini düşünen ana babalar, yavrularını Doğan Sigorta'nın tahsil ve çeyiz sigortalarına yazdırırlar. Çocuklar için hazırlanan bu sigortalara ne kadar erken başlanırsa elde edilecek istifade o kadar fazla olur.

İki kardeş'ten iki şiir

ANNE

Çocuk doğdu, emekledi,
Yaşlar aktı gözlerinden...
Bir ninni istedi,
Annesinden

Akif TUNABOYLU

KIŞ

Kış baba, kış baba,
Niçin kaçırdın kuşlarımı?
Sana dargınım.

Gülsen KOÇ

leyen sesiyle şakımaya başlamış, herkesin içini büyük bir mutlulukla doldurmuş.

O günden sonra Çin Hakanı güzel sesli bülbülü bir daha yanından ayırmak istememiş. Ona güzel bir kafes hazırlatmış, emrine de oniki tane uşak vermiş. Bu uşaklar onu gündüzleri iki defa geceleri de bir defa kafesinden çıkarıp bacağına uzun bir ip bağlıyarak açık havada gezdireceklermiş. Bülbül bundan pek de hoşlanmamış ama Hakanın hatırı için her şeye katlanmış.

Günün birinde Çin Hakanına hediye olarak büyük bir kutu getirmişler. Kutunun üzerine «Bülbül» yazılı imiş. Çin Hakanı bunu görünce: «Herhalde bu ünlü kuşumuz hakkında yazılmış olan yeni bir kitap olacak,» demiş ve paketi açmış. Fakat içinden çıka çıka bir kitap değil, baştan başa kıymetli taşlarla bezenmiş, yapma bir bülbül çıkmış. Bu kuş kurulduğu zaman tıpkı sahici bülbül gibi ötüyormuş ve öttükçe altından ve gümüşten yapılma kuyruğunu yukarı aşağı oynatıyormuş.

Çin Hakanı bu hediyeye pek sevinmiş ve onu gerçek bülbülün yanına oturtarak ikisinin de bir arada ötmelerini istemiş... Fakat yapma bülbül hep belli bir nağmeyi tekrarladığından, sahici bülbülün nağmeleri ise her an değiştiğinden ikisinin ötüşü bir türlü birbirine uymamış. Bunun üzerine ikisini de ayrı ayrı dinlemeye karar vermiş ve gerçek bülbülü susturup ötekini söyletmiş. Hakan tıpkı vaktiyle sahici bülbülün ötüşüne hayran kaldığı gibi bunu da büyük bir zevkle dinlemiş, üstelik onun süslü, pırıltılı görünüşünü de çok beğenmiş. Yeni kuşunu otuz üç defa üstüste kurarak bıkmadan, doymadan hep aynı nağmeyi söyletmiş. Bundan sonra sahici kuşu dinlemek istemiş, fakat bir de bakmış ki canlı bülbül ortalıktan kaybolmuş. Herhalde Hakan ve etrafındakiler hayran hayran yapma bülbülü seyrederken canlı kuş açık duran pencereden uçup gitmiş.

Hakan ve uşakları önce bu olaya çok kızmışlar, «meğer canlı bülbül ne kadar nankörmüş» diye arkasından söylenmişler... «Neyse ki şimdi onun yerini tutacak başka bir kuşumuz var, onu istediğimiz kadar söyletir, şarkılarını doya doya dinleriz.» Gerçekten yapma bülbülü her dinleyen onu sahicisinden daha üstün görmeye, daha çok övmeye başlamış. Söylediği şarkı hep aynı olduğu için bütün saray halkı, hattâ bütün şehir onun nağmelerini ezberlemiş ve kendileri söylemeye başlamışlar. Yapma kuş artık gece gündüz Hakan'ın başucunda ipek bir yastık üzerinde oturuyormuş. Ona gelen armağanlar, altınlar, kıymetli taşlar hep etrafında dizili imiş.

Böylece bir yıl geçmiş. Gene bir akşam Hakan yatağına yatmış, başucunda öten kuşunu dinlerken birdenbire küçük şarkıcının gövdesinden «çıt, gırr...» diye bir ses duyulmuş ve kuş ötmez olmuş. Hakan büyük bir telâşa kapılmış, hemen yatağından fırlayıp hekimini çağırtmış, o bir çare bulamayınca saatçıbaşıyı getirtmiş. Saatçıbaşı kuşu inceledikten sonra onu biraz tamir edebilmiş ama bundan sonra artık fazla şarkı söyliyemiyeceğini, içindeki makinenin aşındığını bildirmiş. Hakan bu habere çok üzülmüş ve bundan böyle kuşuna ancak yılda bir defa şarkı söyletmeye karar vermiş.

Aradan yıllar geçmiş, günün birinde bütün ülkenin çok sevdiği ve saydığı Hakan ağır bir hastalığa tutulmuş. Bütün hekimler onun hayatından umut kesmişler, hattâ öyle ki onun yerini tutacak yeni Hakanın seçilmesi gerektiğini bildirmişler. Memleketin ahalisi sokaklarda birikmiş, Hakanın öldüğü haberinin açıklanmasını üzüntü içinde bekliyorlarmış.

Hasta Hakan'a gelince solgun ve dermansız bir halde geniş ve süslü yatağında yatıyormuş. Açık duran pencereden içeri süzülen ay ışığı onu ve başı ucunda sessiz sedasız duran yapma kuşu aydınlatıyormuş. Nefes almakta güçlük çeken ve göğsünün üzerine ağır bir yükün çök-

SÜT NİÇİN KESİLİR?

Sütün tatlı bir sıvı olduğunu belki aklınızdan bile geçirmediniz. Ne var ki süt, siz şeker katmadan da tatlıdır. İçinde süt şekeri denilen özel bir şeker bulunur. Bakteri denilen tek hücreli bitkiler bu şekerle beslenirler. Bunlar öylesine miniktir ki ancak mikroskopla görülebilirler. Diğer bitkiler gibi bakteriler de büyümek için ısı ve ışık isterler.

Süt sıcak bir yerde uzun bir süre bırakılırsa, içindeki bakteriler hızla gelişirler. Bunun üstüne bölünmeye başlarlar böylece sayıları da artar. İlkin sütte pek az bakteri vardır. Sıcakta, pek kısa bir sürede binleri bulur. Bu arada sütün şekerini de değiştirerek sirke gibi ekşi bir şey haline çevirir. Böylece süt ekşir.

Bakteriler soğuk sütü böyle çarçabuk ekşitemezler. Bu yüzden, sütün soğuk yerlerde saklanması gerekir.

tüğünü zanneden Hakan birara gözlerini açıp etrafına bakındığı zaman ölüm meleğinin göğsünde oturduğunu, beline altın kılıcını kuşanmış, başına tacını geçirmiş ve elinde de ülkesinin bayrağını tutmakta olduğunu görmüş. Odanın her köşesinden ve bucağından bir sürü garip çehreler kendisini seyrediyorlarmış. Bunların bazıları çok çirkin olup yaptığı kötü işlerden, haksızlıklardan bahsediyor, bazıları ise tatlı sözlerle onun iyiliklerini övüyorlarmış. Hakan gördüğü ve duyduğu bu şeylerden büyük bir korku ve heyecana kapılmış ve bütün gücüyle «beni rahat bırakın, beni rahat bırakın, hiçbir şey duymak istemiyorum, bu sesleri bastıracak bir müzik yok mu?» diye bağırmış. Fakat Hakanın sesini duyan ve yardımına koşan olmamış. Bu sefer Hakan başucundaki yapma kuşa yalvarmış,» ne olur, sevimli küçük kuş, o güzel şarkını dinlet bana, ben sana istediğini veririm, şarkı söyle...» Fakat yapma kuş sesini çıkarmamış, çünkü onu kuracak kimse yokmuş. Ölüm meleği ise gitgide daha fazla Hakan'ın göğsüne çöküyor, ona ömrü boyunca işlediği suçları, yaptığı hataları hatırlatıyormuş.

Tam o sırada açık duran pencerenin yanıbaşında tatlı bir ses duyulmuş. Bu ses vaktiyle Hakanın gözünü yaşartacak kadar içli şarkılarını sarayda dinleten gerçek, fakat gösterişsiz bülbüle aitmiş. Küçük kuş sarayın önündeki bir ağacın dalına konmuş, eski dostu hasta Hakan'ın son saatlerini şenlendirmek, ona ümit ve teselli vermek istiyormuş. O öttükçe hastanın odasını dolduran korkunç hayaletler birer birer kaybolmuşlar. Hakan'ın damarlarındaki kan daha hızla dolaşmaya başlamış, bütün vücuduna yepyeni bir canlılık, taze bir kuvvet gelmiş. Ölüm meleği bile küçük bülbülün güzel sesine hayran kalmış ve ona «biraz daha öt, küçük kuş, ne güzel söylüyorsun» diye yalvarmış.

Bülbül ise «önce Hakan'ın tacını, kılıcın ve bayrağını yerine koy» diye cevap vermiş. Bunun üzerine ölüm meleği bülbülün dediklerini yapmış, o da ona sessiz mezarlıklardan, orda açan mis kokulu leylaklardan, ölülerin arkasından ağlıyanların gözyaşları ile sulanmış topraklarda biten yemyeşil çimenlerden bahseden içli şarkılar söylemiş. Kendi ülkesi olan mezarlıklara karşı duyduğu özleme dayanamıyan ölüm meleği koyu bir sis bulutu gibi odanın penceresinden süzülüp gitmiş. Ölüm uzaklaştıktan sonra Hakan büsbütün dirilmiş ve kuşa onu kurtardığı için teşekkür etmiş. Sonra derin bir uykuya dalmış. Sabahleyin Hakan'ı ölmüş bulacaklarını zanneden uşaklar onu dipdiri ve giyinmiş bir halde karşılarında görünce çok şaşırmışlar, Hakan ise kılıcını kuşanıp tacını giyerek yeniden tahtına oturmuş ve yıllarca ülkesini idare etmiş. Onun en gerçek ve yakın dostu olan bülbül ise her akşam gelir penceresinin önündeki ağacın dalına konarak saatlerce yorulmadan öter, ülkesinde olup bitenleri, iyi ve kötü olayları anlatırmış. Böylece ona hem işlerinde yol gösterir hem de onu eğlendirirmiş.

Bilmece - Bildirmece

★ **Suyun üstünde dolaşır, suyun içinden geçer ama ıslanmaz. Bu nedir?**

☆ Gün ışığı

★ **Elli başlıdır ama düşünemez.**

☆ Bir kutu kibrit.

★ **Başının üstünde koşar, hem de hiç yorulmaz.**

☆ Nal çivisi

★ **Düşünemez, konuşamaz ama herkese doğruyu söyler.**

☆ Doğru bir terazi

KEŞİFLER ve İCATLAR

Thomas Edison Gromofon'un babası Fonograf'ı Nasıl bulmuştu?

Bugünkü modern pikaplarla, 1920 de bulunan ilkel gramofonlar arasındaki benzerlikler, birinin ötekinden geliştiğini akla getiremiyecek kadar azdır.

İlk gramofonların çalışması için bir kolla kurulmaları gerekiyordu. Plâklar da cızırtılıydı.

Daha sonra bu konuda çalışan uzmanlar, plâğı kurularak sıkıştırılan bir zemberek yerine, elektriğin döndürebileceğini buldular.

Elektrik, ses kaydetmede. kullanılmaya başlanınca modern ses alma çığrı açılmış oldu.

Fonoğraf denilen ilk ses kayıt aleti 1870 de Thomas Edison tarafından bir teşadüf neticesi bulunmuştur.

Edison sesin meydana gelişi ve yayılışı üzerinde pek çok araştırmalar yapmıştı. Sesin cisimlerin titreşmesiyle meydana geldiğini deneylerle görmüştü. Çeşitli hızlarda titreşen diyapozonların bir kâğıt üzerine çizdikleri çizginin herbiri için başka olduğunu da gözlemişti.

Gramofonu bulduğu sıralarda telgrafı geliştirmek için birtakım deneyler yapıyordu. Bir anahtarı uzunlu kısalı zaman aralıklarıyla açıp kapatarak haber gönderme usulünü yeterli görmüyordu.

İlkin gönderilen haberi bir yere kaydederek sonra da bunu otomatik olarak verebilecek bir verici üzerinde çalışıyordu.

Yaptığı bu telgraf vericisi dönen bir çark üstüne sarılan bir parça kâğıttan meydana gelmişti. Çark dönerken verilecek haber kâğıt delinmek suretiyle üstüne yazılıyordu. Telgraf anahtarının her açılışında dönen kâğıt üstünde bir delik meydana geliyordu. Bu iş bittikten sonra Edison çarkı bir kolla döndürüyor delikleri açan sivri uçlu âlet tekrar delikler üzerinden geçerken haber, kendiliğinden tekrarlanıyordu.

Bir gün Edison haberi kâğıt üzerine yazdıktan sonra kolu çevirince çark çok hızlı dönmüş ve sivri uçlu âlet de çabuk çabuk aşağı yukarı sıçramaya başlamıştı. Bilgin önemsiz gibi görünen bu olay üzerinde düşünmeye koyulmuş ve sivri uçlu âletle insan sesinin titreşimlerini kaydetmenin mümkün olup olmadığını araştırmaya girişmişti.

Saatlerce uğraşarak bu amacı gerçekleştirecek âletin plânlarını çizip âleti yapacak olan arkadaşına teslim etmişti. Edison us-

ta arkadaşına makineyi ne için kullanacağını anlatınca adam bilginin aklını oynattığını sanmıştı.

Edisonun yaptırdığı fonoğraf denilen bu âlet bir metal silindir üstüne sarılmış ince bir kalay levha ile bunun üstüne sesi kaydedecek bir iğneden meydana gelmişti. İğne kalay levhaya değecek şekilde düzenleniyordu. Titreşimleri büyütsün diye iğnenin üstüne bir tarafı dar öbürü oldukça geniş bir boru takılmıştı.

Makine tamamlandı. Edison iğnenin üstündeki boruya konuşurken bir yandan da silindiri döndüren kolu çeviriyordu. İğne, silindire sarılı kalay levhada helezonlu bir yol üzerinde giderek ufak çukurluklar meydana getiriyordu. İğne bunlar üzerinden tekrar geçirilince, borudan işitilecek kadar kuvvetli bir ses çıkıyordu.

Edison ilk gramofon plâğına doldurduğu «Mary'nin bir kuzusu vardı» adlı çocuk şarkısını tekrar duyunca çok sevindi. Böylece çağdaş uygarlığın temel taşlarından biri atılmış oldu.

Bugün yılda milyonlarca plâk satılmaktadır. Bunlara ses alınırken yine Edison'un koyduğu temele dayanılmakla beraber

(Devamı Sh. 48 de)

Zerrin Yaşar gittikçe daha güzel hikâyeler yazarak kendisine duyduğumuz güvenin ne kadar haklı olduğunu ispat ediyor. Mükemmel bir gözlem kabiliyeti ve hikâye örgüsü kurmaktaki ustalığı ile herkesi şaşırtıyor. Gelecek sayılarımızda daha da güzel hikâyelerini okuyacağınız Zerrin Yaşar'ın yeni ve güzel bir yazısını sizlere sunuyoruz.

Sarhoş Dede ve Torunu

Sıcaktan bir kısmı erimiş asfalt yolun kenarında, küçük bir kahve var. Duvarlarında dört büyük tablo. İlkbahar, yaz, sonbahar ve kış manzaraları. Kahvenin bahçesini sarmaşıklar çevirmiş. Birkaç akasya ağacında, serçeler durmadan bağırışıyorlar.

Masalardan, gülmeler, tavla ve domino tuşlarının mermer üzerine konurken çıkardıkları çeşitli sesler geliyor.

İhtiyarca bir adam, kahvenin sokak duvarına belini yaslamış. Toprağa oturmuş, kayıtsız bakışlarla etrafını seyrediyor. Elinde sımsıkı tuttuğu bir şişe var. Yanına, 6 yaşlarında bir çocuk oturmuş, küçük küçük taşlarla şekiller çizerek oynuyor.

Adam bir ara, şişeyi yüzüne yaklaştırıp, oradaki şekline bakıyor. Garip bir homurtu ile gülüyor, suratı asılıyor, şişedeki hayaline dilini çıkarıyor. Yüzünde üzgün bir ifade var. Beyaz sakalları uzamıya başlamış. Siyah benekli burnu, büyük ve kırmızı. Yanakları birbirine geçmiş. Dişlerinin bir kısmı dökülmüş. Başında ayı kırık, koyu renkli bir kasket. Astarları çıkmış bir ceket ve yere oturmaktan yer yer yırtılmış bir pantolon giymiş. Etrafa ağır bir alkol kokusu yayılıyor.

Çocuk bir ara, önündeki taşları bırakıp, okullarına gitmekte olan küçük öğrencilere bakıyor. Siyah önlüklere imreniyor.

İhtiyar, bir elinde sıkı tuttuğu şişesi, çocuğa bakıyor. Onu ne kadar çok sevdiğini düşünüyor. İçi burkuluyor. Birden aklına ispirtosu geliyor, şişeyi ağzına dikip, içiyor, içiyor... Elinin tersiyle ağzını ve bıyıklarını siliyor. İçten bir sesle, «Of.. Of..» diye bağırıyor.

Çocuk, başını kaldırıp üzüntüyle ihtiyar adama bakıyor:

— Dede, yeter artık. Kalk, gidelim.

Dede, yaşından ve sarhoşluğundan umulmayan bir çeviklikle, yerinden fırlıyor. «Haydi,» diyor. Elindeki şişeyi, hınçla yere atıyor. Şişe, şangırtıyla kırılıp, birçok parçalara ayrılıyor. Mor bir su, asfaltın üstüne yayılıyor. Keskin bir ispirto kokusu duyuluyor.

Önde torun, hızlı ve kısa adımlarla, büyük bir adam gibi, ilerliyor.

Dede, çarpık ve sarhoş adımlarla onu takip ediyor...

Zerrin YAŞAR

BULMACA

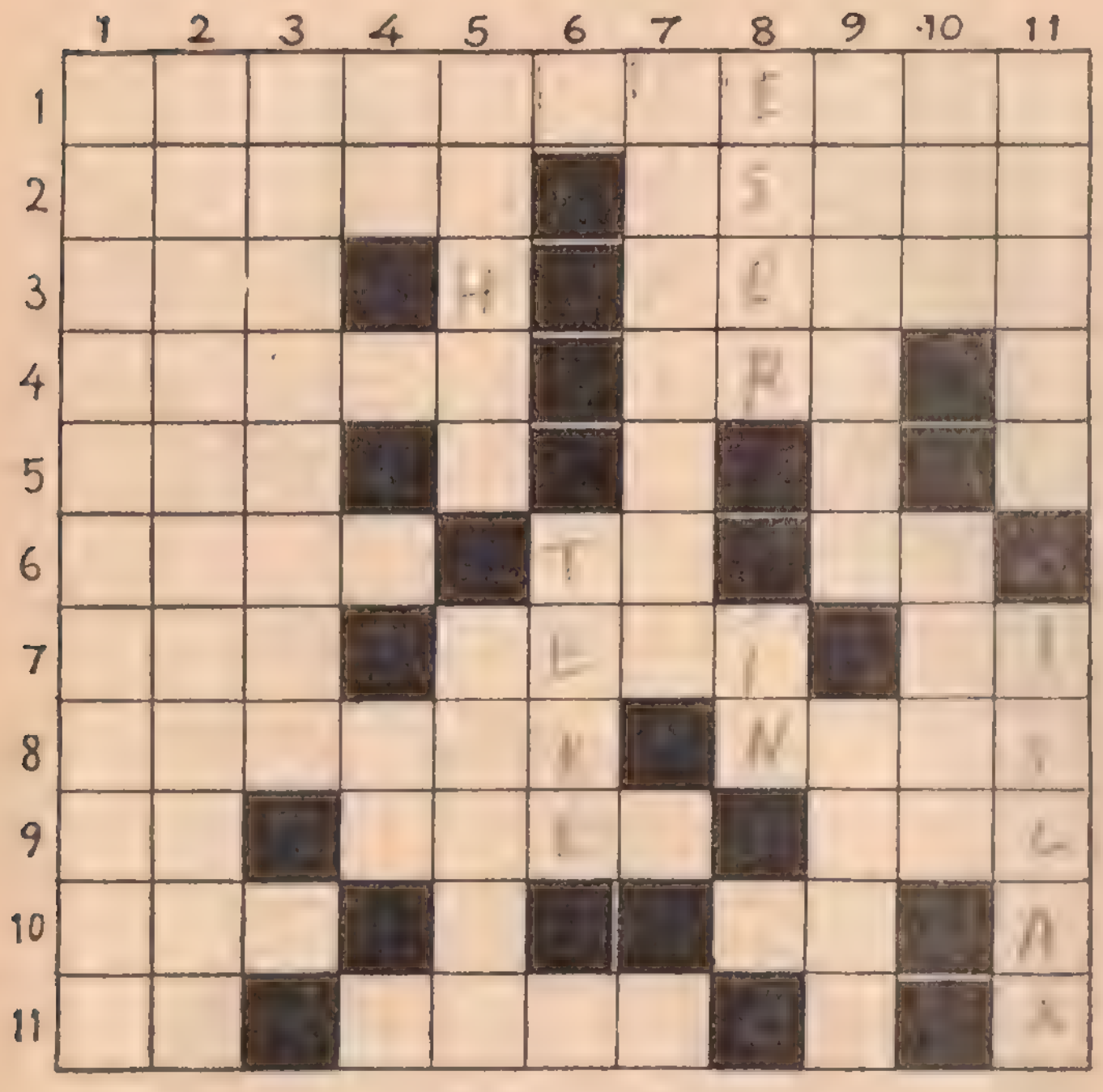

Hazırlayan: Vecdi SEVİĞ

SOLDAN SAĞA:

1: Ajanslardan. 2: Boğa güreşinin yapıldığı yer — Nazariye. 3: Tersi çoğul eki — Hidrojenin kimyadaki simgesi — Tersi kötülüğünü söylese. 4: Bir Türk boyu — Kötü. 5: Tersi en alt noktası. 6: Bir ay — Tantyumun simgesi — Sodyumun simgesi. 7: Tersi sene — Bir erkek adı (Populer bir sanatkârımızın adı) — Renyumun simgesi. 8: Rüzgâr öyle gelir — Bir soru kelimesi. 9: Beyoğlu'nda bir sinema — Maaşa yapılan ek. 10: Bir ek — İyotun simgesi — Lidyumun simgesi. 11: Genişlik — Ana — İyotun simgesi.

YUKARIDAN AŞAĞIYA:

1: «Eski eserlerin kalıntılarında» sözüyle aynı anlamda. 2: «Toprak bölümü» sözüne karşılık (iki kelime). 3: Bir idarî teşkilât. 4: Genişlik — Tersi askerlikte en ufak nokta.5: Hristiyanlıkta bir din adamı — Döşeme. 6: Erkek keçi — Azot'un simgesi. 7: Kadınların giydiği bir şey — Potasyumun simgesi. 8: Bir ressamın bir romancının meydana getirdiği — Ayı yuvası. 9: İstanbul'un bir tiyatrosu — Belirti. 10: Vara — Bir şarkı türü. 11: Maksat — Rutubetli.

KEŞİFLER İCATLAR

(Baştarafı Sh. 46 da)

gramofonlar, plâklar oldukça değişik görünüştedir. Esas plâk balmumu bir tekerlektir. Ses bunun üstüne yine bir iğneyle kaydedilir. Sonra bunun üstünden, katı bir maddeyle sayısız kopyaları alınır. Çaldığımız plâklar işte bu kopyalardır.

Edison sağ olsaydı bugünkü modern ses alma ve verme cihazlarını görünce, bilginlerin bu alanda ne büyük gelişmeler yaptıklarına şaşmaktan kendini alamazdı.

Unutmamalıdır ki her şeyin ilk şekli birtakım değişikliklere uğramıştır. İşte, bize sihirli ses dünyasının kapısını Edison o ilkel gramofonuyla açmıştır.

KÜÇÜK KİRPİ ERİ

(Baştarafı Sh. 20 de)

Bana karşı gösterdiği güven sonsuzdu. Fakat ona çok iyi bakmama rağmen günün birinde bir salgın hastalığa yakalanmasını önleyemedim. Önce evimizdeki kedi hastalandı, arkasından da Eri aynı hastalığa tutuldu. Gözleri şişti, burnu akmaya başladı, hiçbir şey yemez, içmez oldu. Günden güne kuvvetten düşüyor, zaman zaman acıdan bağırıyordu. Onu kurtarmak mümkün olmadı. Hastalığının beşinci günü öldü.

Sevgili Hayvan Dostu Kardeşler,
Bundan böyle bu sayfamıza fotoğrafınızı yollarken aynı zamanda hangi okulda ve kaçıncı sınıfta olduğunuzu, hayvanlara yaptığınız bir küçük iyiliği, hangi hayvanları sevdiğinizi ve başkaca güzel meraklarınız varsa onları beş - altı satırla bildiriniz. Fotoğraflarınızın güzel, neşeli ve parlak olmasına da dikkat ediniz.

DOĞAN KARDEŞ

HAYVAN DOSTLARI

Ekrem Batı

Semiha Aykanat

Oktay Demir

Erol İşgir

Selçuk Sumer

Serçan Düzyer

Lâle Ersaraç

Hikmet Yayven

Salih Çetin

Engin Alp

Yako Kuzu

Rasim Eren

Yusuf Karaköygil

Rafet Akış

Mehmet Ali & Akşamsefası

Yeni Ajans 595

Çizelim

İBR. ERSARAÇ

-YAZISIZ-

İBR. ERSARAÇ

-YAZISIZ-

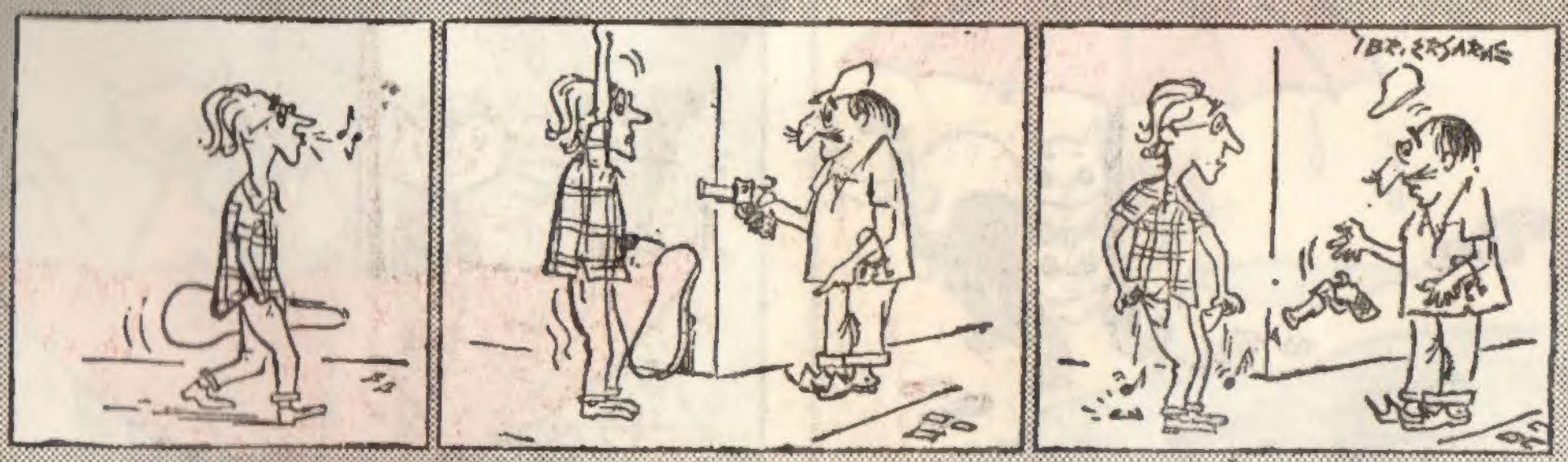

İBR. ERSARAÇ

-YAZISIZ-

Mehmet Ali & Akşamsefası

KARAKEDİ çetesi • YAPAN: Selma Emiroğlu Aykan

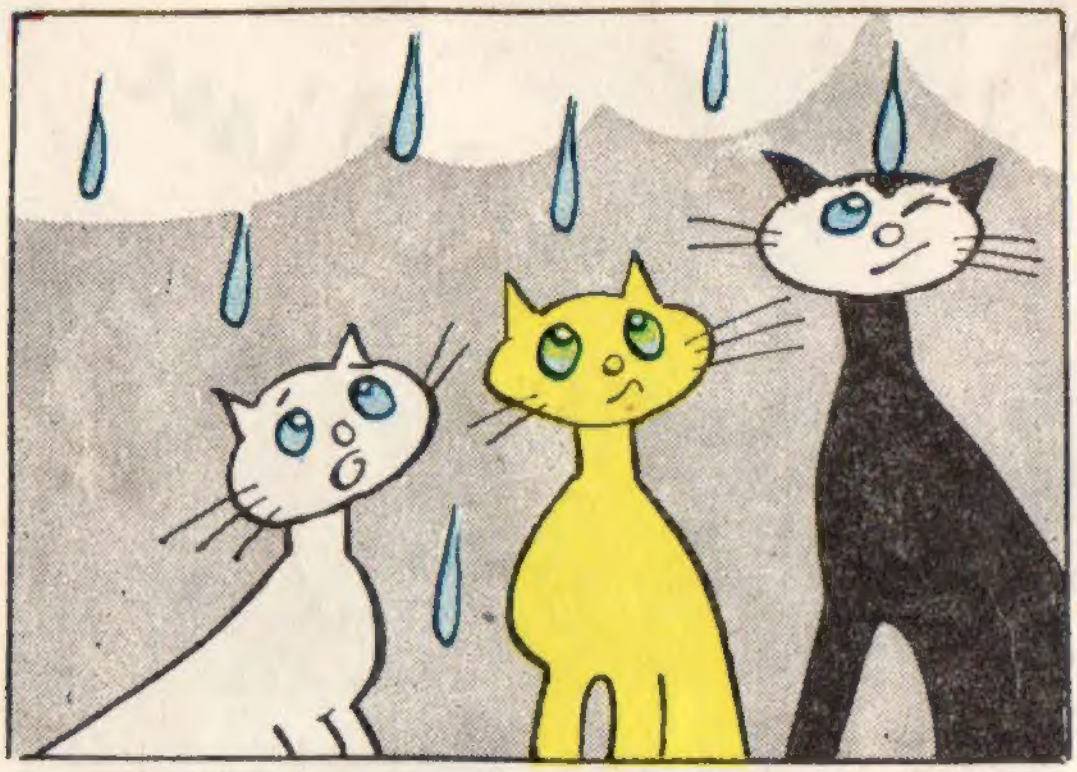

Şu yağmurdan rahat yok, işte yine başlıyor;
Koca koca damlalar kafamızı taşlıyor.

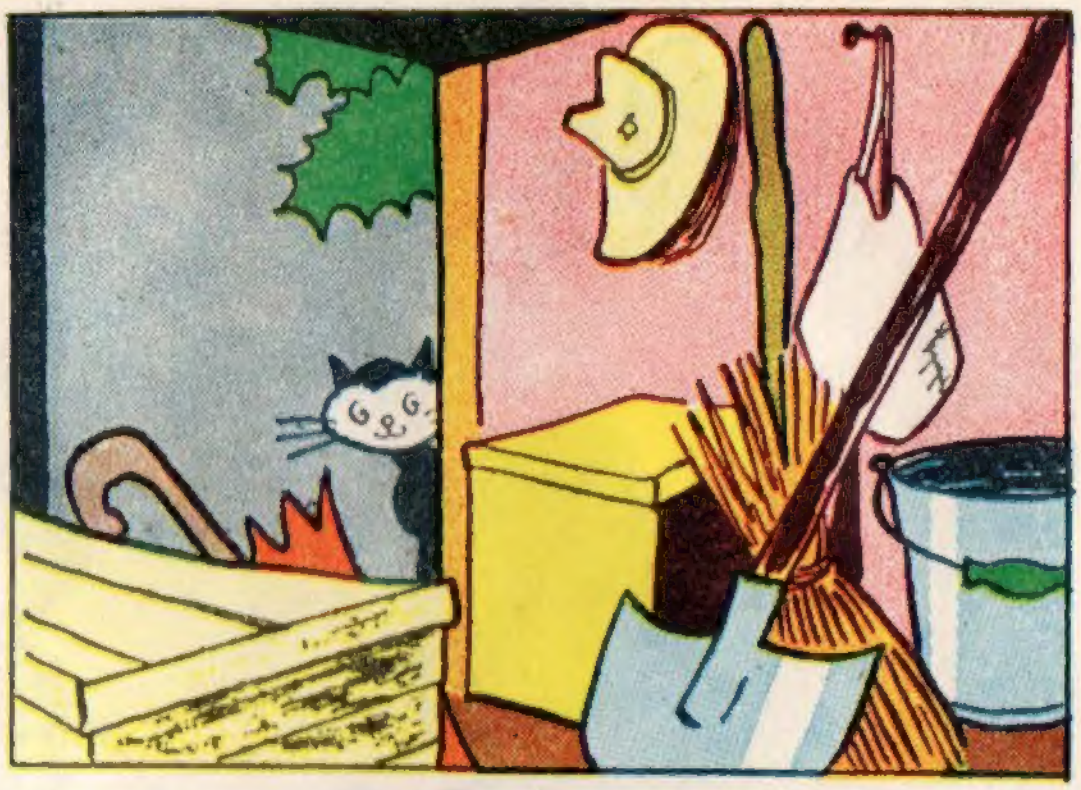

Fena hızlandı yağmur; çabuk koşun çocuklar...
Bahçe kulübesinde bakın neler neler var!

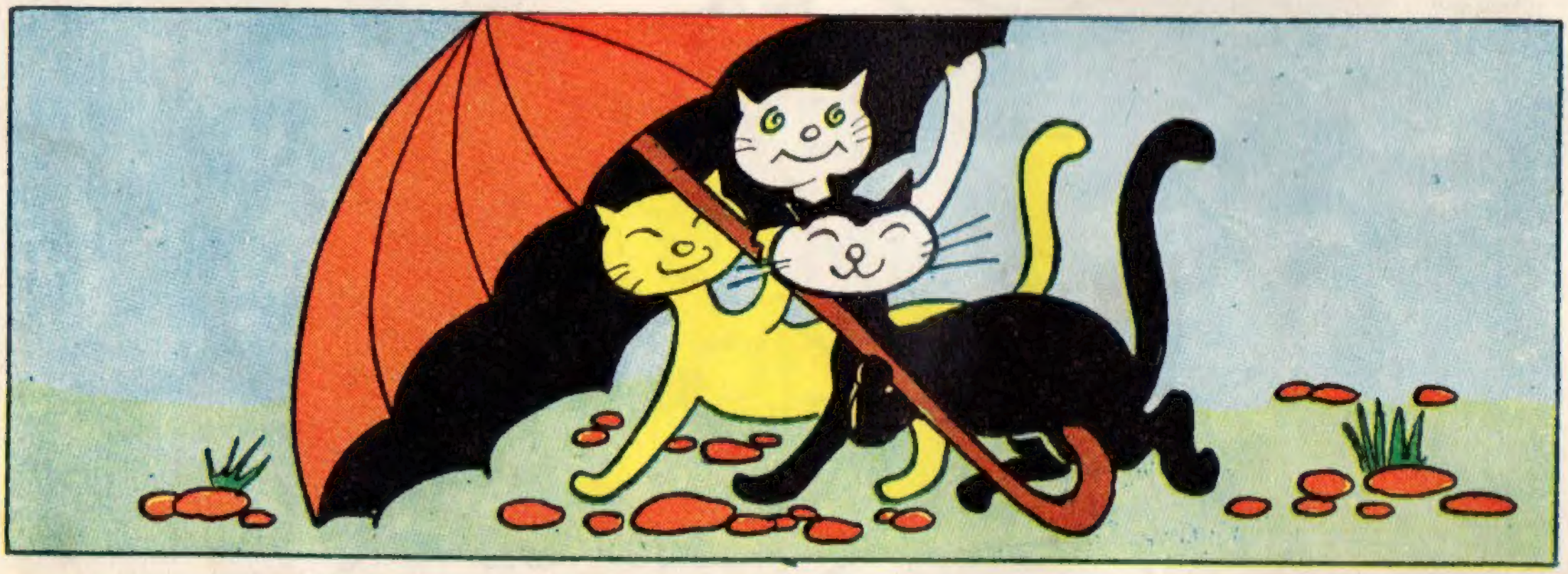

Şu eski şemsiye de bizi pek âlâ korur,
Hay aklınla bin yaşa, işte bu kadar olur!

Yağarsa yağsın yağmur, şemsiyeyi açarız,
Düşsün koca damlalar; uzaklara kaçarız...

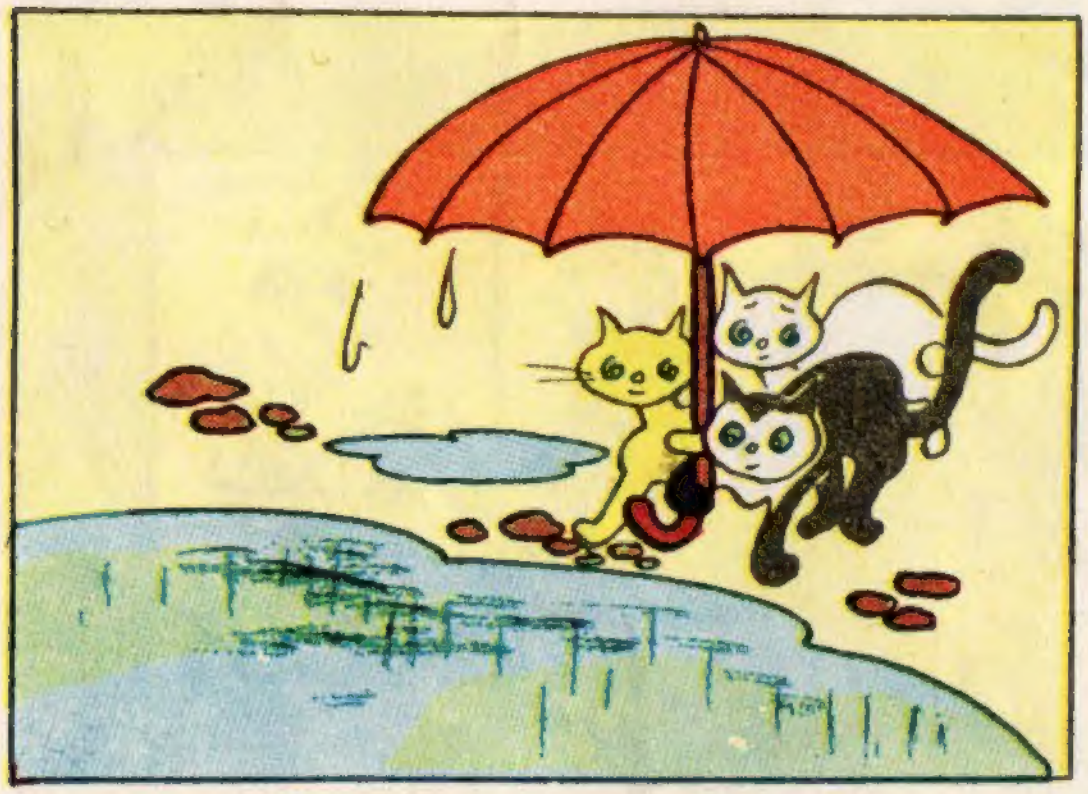

İşte yağmur diniyor, şimdi derdimiz başka;
Karşımıza göl çıktı, nasıl aşsak acaba?

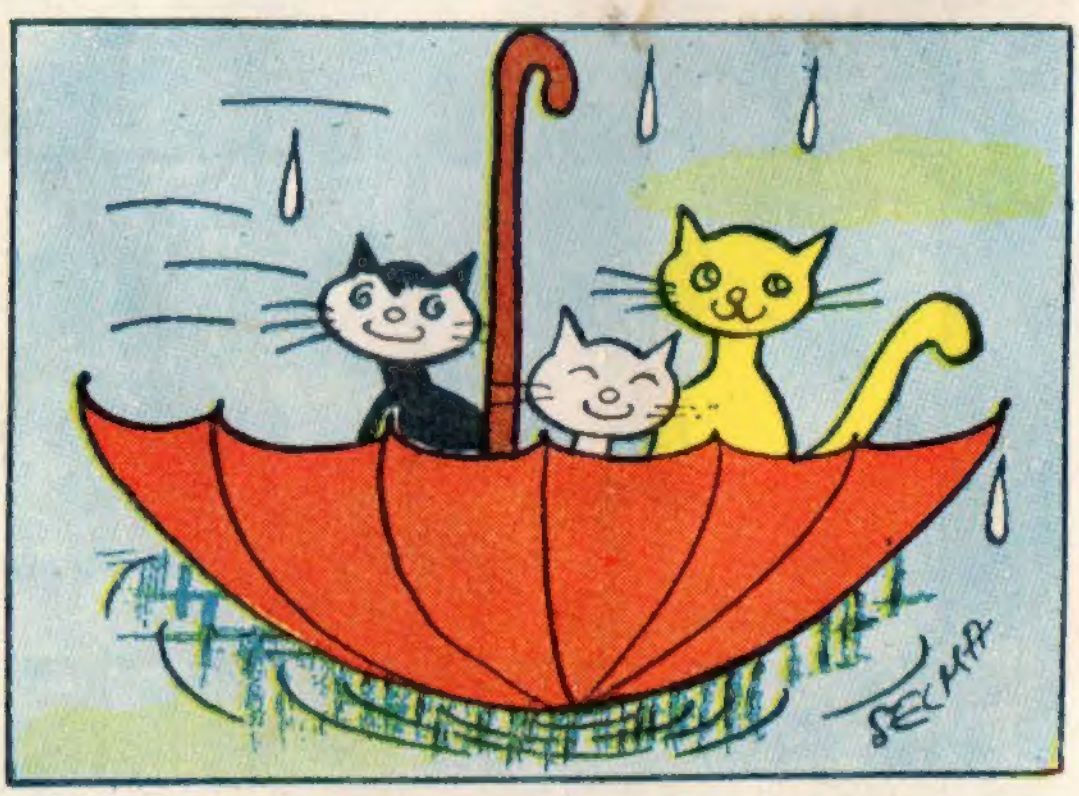

Aklını kullan biraz, yetmezse çarşıdan al...
Hem şemsiye; hem sandal, sen de buna şaşta kal!...

Doğan Kardeş Yapı ve Kredi Bankasının bir kültür hizmetidir.